

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
Ministry for human rights and refugees

**DRUGI PERIODIČNI IZVJEŠTAJ BOSNE I HERCEGOVINE O PRAVIMA SVIH
RADNIKA MIGRANATA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA**

Sarajevo, maj 2011.

SADRŽAJ

LISTA SKRAĆENICA.....	3
UVOD.....	4
I. OPŠTE MJERE SPROVOĐENJA KONVENCIJE (članovi 73-84).....	4
II. OPŠTI PRINCIPCI (članovi Konvencije 7 i 83).....	19
III. LJUDSKA PRAVA SVIH RADNIKA MIGRANATA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA (članovi Konvencije 8-35).....	20
IV. OSTALA PRAVA RADNIKA MIGRANATA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA KOJI SE NALAZE U DOKUMENTOVANIM I REGULARNIM SITUACIJAMA (članovi Konvencije 36-56).....	22
V. ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA POSEBNE KATEGORIJE RADNIKA MIGRANATA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA (članovi Konvencije 57-63).....	23
VI. PROMOCIJA ZDRAVIH, PRAVIČNIH, LJUDSKIH I ZAKONSKIH USLOVA U VEZI ZA MEĐUNARODNOM MIGRACIJOM RADNIKA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA (članovi Konvencije 64-71).....	24
VII. AŽURIRANJE I ŠIRENJE INFORMACIJA.....	25
PRILOG 1. - OCJENE I PODACI SADRŽANI U MIGRACIONOM PROFILU BiH ZA 2010. GODINU KOJI DAJU KONKRETNIJU SLIKU O BORAVKU I KRETANJU STRANACA U BiH	27
PRILOG 2. - ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA U BiH.....	30
ČLANOVI RADNE GRUPE KOJI SU UČESTVOVALI U PRIPREMI IZVJEŠTAJA.....	53

LISTA SKRAĆENICA

BiH	Bosna i Hercegovina
BD BiH	Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
RS	Republika Srpska
ISM	Informacioni sistem za migracije
ROS	Registar određenih stranaca
EU	Evropska unija
CIK	Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine
ILO	International Labour Organisation – Međunarodna organizacija za rad
NVO	Nevladine organizacije
PS BiH	Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine
SIPA	Državna agencija za istrage i zaštitu
MUP RS	Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske
F MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije BiH
PBD	Policija Brčko Distrikta BiH
UN	Ujedinjene nacije

Uvod

UN Komitet za zaštitu prava svih radnika migranata i članovima njihovih porodica na svoje dvije sjednice, koje su održane 23. i 24. aprila 2009. godine razmotrio je i usvojio Inicijalni izvještaj o sprovođenju odredaba Međunarodne konvencije o pravima svih radnika migranata i članova njihovih porodica u Bosni i Hercegovini, 2003-2006. godine. Krajem aprila 2009. godine na svojoj 113. sjednici usvojio je Zaključne napomene za zaštitu prava svih radnika i članova njihovih porodica.

Pored pozitivnih aspekata koje je, prema ocjenama ovog komiteta Bosna i Hercegovina u naznačenom periodu preduzimala vezanih za stanje i položaj svih radnika migranata i članova njihovih porodica u Zaključnim napomenama ukazano je i na faktore i poteškoće koje BiH treba praktično otklanjati i zakonodavnom regulativom uskladiti sa međunarodnim dokumentima. Te ocjene su se posebno odnosile na praktičnu primjenu postojećeg zakonodavnog okvira.

Treba naglasiti da je aktuelna politika koja se tiče ulaska, boravka i izlaska stranaca definisana Strategijom u oblasti imigracije i azila i Akcionim planom 2008.- 2011., koju je usvojio Savjet ministara BiH krajem 2008. godine. Navedenim dokumentom prezentira se razvoj imigracionog i azilantskog sistema, trenutno stanje, definišu ciljevi, aktivnosti, rokovi, nosioci realizacije zadataka za oblasti: viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovine ljudima. Krajem 2009. godine Savjet ministara BiH imenovao je Koordinaciono tijelo za praćenje i implementaciju ovog dokumenta. Pored navedenih dokumenata Savjet ministara BiH, jednom godišnje od 2008. godine, na prijedlog Ministarstva bezbjednosti usvaja "Migracione profile u BiH", u kojima se detaljno opisuju i prate migraciona kretanja u/iz BiH.

U nastavku slijedi prikaz zakonodavno-pravnog i institucionalnog okvira i odgovora na postavljena pitanja iz Zaključnih napomena Komiteta za zaštitu prava radnika migranata sa ocjenama i tabelarnim priložima koji su sadržani u brošuri "Migracioni profil BiH za 2010. godinu" koju je pripremio Ministarstvo bezbjednosti BiH – Sektor za imigracije.

I- OPŠTE MJERE SPROVOĐENJA KONVENCIJE (članovi 73 i 84)

Zakonodavno pravni okvir

Bosna i Hercegovina je nastojeći dovesti u sklad pravni sistem koji reguliše oblast stranih radnika i članova njihovih porodica sa međunarodnim konvencijama od 2000. godine do 2008. godine usvojila tri zakona: Zakon o imigraciji i azilu BiH koji je stupio na snagu krajem 1999. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 23/99); Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu, krajem 2003. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 29/03, 4/04 i 53/07), kojim je ostvaren značajan napredak u smislu poboljšanja pravnog okvira kojim se regulišu kretanja i boravka stranaca u BiH i razvojem *acquis-a* Evropske unije javila se potreba za promjenu i dopunu značajnog broja odredaba pomenutog zakona. To sve u cilju usklađivanja zakonodavstva BiH sa zakonodavstvom EU i Šengenskim sporazumom, kao i namjera da se odklone nedostaci koji su se u praksi pojavili kao neprovodivi i nejasno definisane norme. Kao rezultat sveukupne aktivnosti u maju 2008. godine stupio je na snagu novi Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 36/08).

Zakonodavni okvir u oblasti kretanja boravka stranaca i azilu (što uključuje: vize, prelazak granica, rad i zapošljavanje stranaca, te azila i migracija uopšte), a koji su sadržani u odredbama Konvencije, čine, uz Ustav Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH), Ustavi entiteta; Republike Srpske i Federacije BiH, te Statut Brčko Distrikta BiH, i niz zakona i podzakonskih akata u BiH.

Zakonima o zapošljavanju stranih lica i lica bez državljanstva entiteta i Brčko Distrikta BiH propisano je da strani državljani ili lica bez državljanstva mogu sklopiti ugovor o radu pod uslovima propisanim tim zakonima i odredbama zakona o zapošljavanju stranaca entiteta, kojim se utvrđuju uslovi na osnovu kojih strani državljani i lica bez državljanstva mogu zasnovati radni odnos u BiH i po tom osnovu dobiti privremeni boravak (do godinu dana, koji

se može produžavati) po osnovu rada. Odredbama navedenih zakona propisano je da stranac može zasnovati radni odnos ili raditi u BiH na osnovu radne dozvole, ako ispunjava opšte i posebne uslove utvrđene zakonima, a radnu dozvolu može pribaviti i poslodavac prije nego što stranac dođe u BiH. Na taj način kada stranac, koji unaprijed dobije radnu dozvolu posredstvom poslodavca u BiH, može čim uđe u BiH podnijeti zahtjev za boravak po osnovu rada ili ako je iz viznog režima može dobiti vizu „D“ dugoročni boravak (koja je uslov za boravak po osnovu rada u BiH) i tako olakšano i pojednostavljeno može boraviti u BiH. Ovakva praksa je preuzeta od naprednih zemalja EU, Shengen Konvencije i većim dijelom iz ove Konvencije. Navedeni zakoni, na različitim nivoima vlasti u BiH su međusobno usklađeni i harmonizovani sa propisima BiH, tako da su uslovi za dobijanje dozvola za rad stranica i boravaka po osnovu rada isti na cijelom području BiH, a što je u odonosu na raniji period postignut značajan napredak.

Ranijim Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj: 29/03, 4/04 i 53/07), bili su uređeni uslovi i postupak ulaska i boravka stranaca u BiH, razlozi za odbijanje ulaska i boravka, razlozi za otkaz boravka i za protjerivanje stranaca s teritorije BiH, postupak podnošenja zahtjeva za azil, odobravanje azila i prestanak azila u BiH, nadležnosti organa vlasti u primjeni ovog Zakona, kao i druga pitanja u vezi sa azilom, boravkom i kretanjem stranaca u BiH. Naime, neke odredbe i propisane procedure tog zakona nisu bile usklađene sa Konvencijom i EU standardima, odnosno Međunarodnim i EU Acquis regulativama, pa su vlasti BiH donijeli **novi Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08), koji je stupio na snagu 14.05.2008. god.** Na osnovu tog zakona, a radi pravilnije i jasnije primjene istog doneseni su podzakonski akti, od koji ističemo najvažnije u kontekstu Konvencije, i to:

1. **Pravilnik o ulasku i boravku stranaca** - donijet je od strane Ministarstva sigurnosti broj: 01-02-258/08 od 23.09.2008. godine i objavljen („Službeni glasnik BiH“ broj 81/08).
1a) Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o ulasku i boravku stranaca - donijet je od strane Ministarstva sigurnosti broj: 06-50-734-68/08 od 15.03.2010. godine i objavljen („Službeni glasnik BiH“ broj 28/10).
2. **Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine** – donjet je od strane Ministarstva sigurnosti broj: 01-02-255/08 od 22.09.2008. godine. Pravilnik je objavljen („Službeni glasnik BiH“ broj 81/08).
3. **Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima** – donjet je od strane Ministarstva sigurnosti broj: 01-02-282/08 od 20.10.2008. godine. Pravilnik je objavljen („Službeni glasnik BiH“ broj 90/08).
4. **Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracionog centra** - donjet je od strane Vijeća ministara BiH (VM broj 218/08 od 03.12.2008. godine. godine). Pravilnik je objavljen („Službeni glasnik BiH“ broj 105/08).
5. **Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor** – donjet je od strane Vijeća ministara BiH (VM broj 215/08 od 03.12.2008. godine). Pravilnik je objavljen („Službeni glasnik BiH“ broj 2/09).
6. **Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnim za izdržavanje stranaca za vrijeme namjeravanog boravka u BiH**, donešena od strane Vijeća ministara BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 30/10).
7. **Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima** – donjet je od strane Ministarstva sigurnosti broj: 08-50-524/09 od 16.03.2009. godine. Pravilnik je objavljen („Službeni glasnik BiH“ broj 25/09).
8. **Pravilnik o međunarodnoj zaštiti (azilu) u Bosni i Hercegovini** donjet je od strane Ministarstva sigurnosti broj: 08-02-2-804/09 od 23.04.2009. godine. Pravilnik je objavljen („Službeni glasnik BiH“ broj 37/09).
9. **Pravilnik o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Azilantskog centra** („Službeni glasnik BiH“ broj 86/09).

10. **Odluka o vizama** („Službeni glasnik BiH“ broj 100/08).
11. **Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (VIZA D) i postupanju kod izdavanja takvih viza** („Službeni glasnik BiH“ broj: 104/08).
12. **Pravilnik o postupanju kod izdavanja viza u DKP- ima BiH i tehničkim pitanjima uvjeta izdavanja aerodromske tranzitne vize (VIZA A) i tranzitne vize (VIZA B)** („Službeni glasnik BiH“ broj 26/09).
13. **Odluka o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2010. Godina** („Službeni glasnik BiH“, broj 102/09). Koja se donosi svake godine, do 31. Oktobra tekuće godine, za narednu godinu.
14. **Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH** („Službeni glasnik BiH“ broj 83/08).
15. **Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH** („Službeni glasnik BiH“ broj 67/08).
16. **Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH** („Službeni glasnik BiH“, broj 3/09).
17. **Odluka o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti** – stupila na snagu danom donošenja VM broj 244/09 od 24.09.2009. godine («Sl. glasnik BiH», broj: 83/09).

Strateški dokumenti koji su od značaja za kretanje, boravak, rad i zapošljavanje stranaca i njihova prava, kao što su:

- **Strategija u oblasti imigracije i azila i Akcioni plan 2008 - 2011** - usvojena je 13.11.2008. godine na 66. sjednici Vijeća ministara BiH, Sektor u saradnji sa Službom za poslove sa strancima uradio dio koji se odnosi na oblast imigracija.
- **Državni akcioni plan za sprečavanje trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini 2008- 2012. godine, kao i Pravila o zaštiti žrtava i svjedoka žrtava trgovine ljudima državljanima Bosne i Hercegovine.**
- **Migracioni profil BiH za 2008. godinu** – Vijeće ministara BiH usvojilo 24.09.2009. godine.
- **Migracioni profil BiH za 2009. godinu** – Vijeće ministara BiH usvojilo 29.04.2010. godine.
- **Migracioni profil BiH za 2010. godinu –trenutno u fazi usvajanja.**

Važećim Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08), koji ima obligatornu primjenu na cijeloj teritoriji BiH, uvedene su određene olakšice u pogledu rada i rada bez obaveze stranaca za pribaljanjem radnih dozvola, kao i jedinstven pristup u pogledu pribaljanja radnih dozvola na cijeloj teritoriji BiH. Tako je odredbama člana 77. navedenog zakona „Izdavanje radnih dozvola“ riješeno pitanje jedinstveog i jednoobraznog načina izdavanja radnih dozvola, na način da se strancu na zahtjev poslodavca (pravnog ili fizičkog lica) radna dozvola može izdati od strane nadležnog organa za poslove zapošljavanja stranaca Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Članom 78. Navedenog zakona utvrđuju se „Kvota radnih dozvola“, na način da državno Ministarstvo civilnih poslova na osnovu izraženih potreba organa eniteta i Brčko Distrikta BiH za poslove zapošljavanja stranaca prosleđuje na odlučivanje Savjetu ministara BiH koje donosi konačnu Odluku. Članom 79. istog zakona, definisani su kategorije stranaca i „Radne dozvole koje se ne uračunavaju u kvote“, pa tako se radne dozvole mogu izdati strancima u sledećim slučajevima od utvrđenim kvotama, i to: a) strancu koji ima obrazovanje koje odgovara visokom obrazovanju, završenom postdiplomskom ili doktorskom studiju u BiH; b) strancu koji se rad u BiH zasniva na međunarodnom sporazumu; c) strancu koji obavlja ključne poslove u poslovnom subjektu, a koji nije izuzet od potrebe posjedovanja radne dozvole na osnovu međunarodnog sporazuma; d) učiteljima ili nastavnicima koji izvode ili pomažu u nastavi u obrazovnim ustanovama zbog svog specifičnog znanja; e) profesionalnim

sportistima ili sportskim radnicima koji na osnovu valjano zaključenog ugovora rade u BiH; f) strancu koji je u bračnoj ili vanbračnoj zajednici sa strancem s odobrenim stalnim boravkom u BiH ili je dijete stranca s odobrenim stalnim boravkom u BiH. Nadalje, bitno je naglasiti i odredbu člana 84. navedenog Zakona o kretanju stranaca i azilu, gdje su propisani „Izuzeci od obaveze posjedovanja radnih dozvola“, pa tako radnu za rad u BiH nemoraju imati sledeće kategorije stranaca: a) ključna lica koja se imenuju na pozicije člana nadzornog odbora pravnog lica sa sjedištem u BiH osnovanog kao dioničko, odnosno akcionarsko društvo u većinskom vlasništvu pravnog, odnosno fizičkog lica, ako imenovanje nema karakter radnog odnosa niti rad na tim pozicijama traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje; b) osnivači privrednog društva, odnosno preduzeća sa sjedištem u BiH, koji u tom privrednom društvu, odnosno preduzeću obavljaju određene poslove, ako takav rad nema karakter radnog odnosa niti traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje; c) univerzitetski profesori koje univerziteti u BiH pozovu za predavače, naučnici na naučnom ili stručnom usavršavanju, naučnici koji su predstavnici međunarodnih organizacija te naučnici koji učestvuju u provođenju naučnoistraživačkih projekata važnih za BiH; d) stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih i obrazovnih institucija, koji u BiH obavljaju svoj stručni posao u okviru programa kulturne i obrazovne saradnje; e) civilni i vojni službenici vlada drugih država koji u BiH dolaze da rade na osnovu ugovora o saradnji s organima BiH; f) članovi naučnih međunarodnih misija, koji obavljaju istraživanje u BiH koje je odobrilo Savjet ministara BiH; g) predstavnici vjerskih zajednica registriranih u BiH dok obavljaju posao vezan isključivo za vjersku službu; h) strani dopisnici akreditirani u BiH ili izvještači stranih medija; i) umjetnici i tehničko osoblje, odnosno autori i izvođači opernih, baletnih, dramskih i drugih pozorišnih priredbi ili koncertnih, likovnih i drugih kulturnih priredbi ili autori i izvođači na oblasti muzičke, muzičko-scenske, plesne i baletne umjetnosti, kao i prateće izvještačko, organizaciono i tehničko osoblje koje učestvuje u kulturnim radionicama, susretima i kolonijama, ako zbog toga u BiH ne borave duže od 30 dana neprekidno ni duže od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima; j) stranci koji, na osnovu ugovora s Savjetom ministara BiH, Ministarstvom odbrane BiH, Ministarstvom pravde BiH ili Ministarstvom bezbjednosti, obavljaju poslove za potrebe odbrane, pravnog sistema ili sigurnosti države ili se stručno usavršavaju u tim oblastima; k) stranci koji u BiH dolaze radi učešća na sportskim i šahovskim priredbama; l) stručnjaci u oblasti zaštite kulturne baštine, bibliotekarstva i arhivistike, ako zbog toga u BiH ne borave duže od 30 dana neprekidno ni duže od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima; m) stranci koje je uputio strani poslodavac, a koji omogućavaju stručno usavršavanje i obuku licima zaposlenim kod fizičkih ili pravnih lica sa sjedištem u BiH, u trajanju od ukupno tri mjeseca godišnje; n) stranci kojima je odobren privremeni boravak radi stručnog usavršavanja ili obuke, ako njihovo stručno usavršavanje ne traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje; o) stranci koji obavljaju poslove vezane za isporuku, montažu i servis mašina ili opreme, ako njihov rad ne traje duže od 30 dana neprekidno ni duže od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima; p) stranci koji učestvuju na organiziranim stručnim skupovima i seminarima; r) stranci koji učestvuju na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac; s) stranci zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima, ako u BiH ne borave duže od tri mjeseca godišnje; t) **stranac s kojim je državljanin BiH u braku ili vanbračnoj zajednici ili je dijete državljanina BiH, ako ima odobren boravak u BiH**; u) stranci koji u BiH imaju status redovnog učenika ili studenta kada obavljaju poslove privremenog karaktera u skladu s propisima koji reguliraju takvo obavljanje poslova; v) stranci kojima je u BiH odobrena međunarodna zaštita ili privremena zaštita i stranci s odobrenim stalnim boravkom u BiH, kao što je propisano članom 85. (*Izjednačenje stranaca s odobrenim stalnim boravkom ili međunarodnom zaštitom ili privremenom zaštitom s državljanima BiH u pogledu rada*) ovog zakona. Posebno bi istakli odredbu člana 85. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu **“Izjednačavanje stranaca s odobrenim stalnim boravkom ili međunarodnom zaštitom ili privremenom zaštitom s državljanima BiH u pogledu rada”**, u kojem je propisano da **“Stranci s odobrenim stalnim boravkom u BiH, stranci s odobrenom međunarodnom zaštitom u BiH i stranci s odobrenom privremenom zaštitom imaju pravo na rad u BiH kao i državljani BiH”**.

10. Praktična primjena zakonskog okvira vidljiva je kroz dosljedno sprovođenje Zakona i usvojenih podzakonskih akta, a što je vidljivo kroz analizu uporednih statističkih pokazatelja iz "Migracionih profila BiH" 2008, 2009 i 2010. god. i kroz analize izvještaja SPS-a, GP BiH, Agencije za rad i zapošljavanje, entitetskih ministarstva rada i soc. zaštite, posebno u dijelu rezultata rada drugostepenog organa (po žalbama stranaca) i sudske zaštite (po tužbama stranaca). Uglavnom, može se konstatovati da je na planu usvajanja i praktične primjene zakonskih propisa koji regulišu prava svih radnika migranata i članova njihovih porodica u BiH postignut vidan napredak nakon razmatranja usvajanja Inicijalnog izvještaja o ovoj temi.

11. (Ne) Konzistentnost zakona između BiH, entiteta i Brčko Distrikta

Novim - važećim Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu („**Službeni glasnik BiH**“ broj **36/08**) (npr. Član 77. „Izdavanje radnih dozvola“, član 78. „Kvota radnih dozvola, član 85. „Izjednačavanje stranaca s odobrenim stalnim boravkom ili međunarodnom zaštitom ili privremenom zaštitom s državljanima BiH u pogledu rada“ i td.) riješio je mnoge neusaglašene propise u BiH, odnosno u entitetima i Brčko Distriktu BiH. Tako da su odredbe ovog Zakona riješile mnoga pitanja stranaca na cijeloj teritoriji BiH i na jednoobrazan način.

12. Usklađivanjem zakonodavstva BiH sa Konvencijom radi primjene njenih odredbi

Proceduralna prava zagarantovana Međunarodnom konvencijom o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih porodica (čl. 16 -19 Konvencije), sadržana u odredbama Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i zakoni o krivičnom postupku entiteta i Brčko Distrikta BiH su usklađena te se u postupcima pred sudovima jednako primjenjuju u odnosu na sve stranke u postupku.

U Bosni i Hercegovini u posljednjih nekoliko godina izvršena je opsežna reforma krivičnog zakonodavstva, ali se i dalje vode aktivnosti na usvajanju zakona koji će osigurati da sva propisana ljudska prava postanu model kojem će se prikloniti, kako pojedinci, tako i sudovi i drugi organi koji se brinu o njihovoj zaštiti.

Značajni naponi su uloženi, a i dalje se ulažu u reformu cjelokupnog sudskog sistema, jer bez profesionalnog, nezavisnog i nepristrasnog sudskog sistema, nema odgovarajuće zaštite ljudskih prava i sloboda. U tom cilju osnovano je Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, kao nezavisan i samostalan organ Bosne i Hercegovine, koji ima zadatak da osigura nezavisno, nepristrasno i profesionalno pravosuđe.

Pozitivna je činjenica da je Bosna i Hercegovina izabrala put na kojem uz prevazilaženje postojećih problema kako u legislativi tako i u sudskoj praksi i uz svestranu međusobnu saradnju i napore na svim nivoima unutar države i saradnju sa relevantnim međunarodnim faktorima, želi uspješno proći kroz proces tranzicije u cilju uspostavljanja jedinstvenog pravnog sistema, koji će obezbjediti vladavinu prava i pravnu sigurnost, vratiti povjerenje građana BiH u vladavinu zakona i rad državnih organa i institucija.

13. Što se tiče predaje izjave BiH predviđene članom 76. i 77. Konvencije, kojom se priznaje nadležnost Komiteta da prima saopštenja, ukoliko neka od država članica ne ispunjava obaveze prema Konvenciji ili, pak krši odredbe iste, naglašavamo da BiH nije registrovala slučajeve niti je imala potrebu da se očituje prema nekoj državi članici koja krši odredbe Konvencije. U budućnosti ako se za tim ukaže potreba BiH će se odrediti prema tome.

Po pitanju potpisivanja bilateralnih i multilateralnih sporazuma sa susjednim i drugim zemljama Bosna i Hercegovina je do danas zaključila sljedeće bilateralne sporazume sa drugim državama u oblasti socijalne zaštite i penzija:

1. Sporazum između BiH i Republike Austrije o socijalnom osiguranju, potpisan u Sarajevu 1999. godine («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 2/01)
- Protokol o provođenju Sporazuma o socijalnom osiguranju između BiH i Republike Austrije («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 2/01)
2. Ugovor o socijalnom osiguranju između BiH i Republike Hrvatske, potpisan u Zagrebu 2000.godine («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 6/01)
- Administrativni sporazum o provođenju Ugovora o socijalnom osiguranju između BiH i Republike Hrvatske («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori»)
3. Sporazum između BiH i SR Jugoslavije o socijalnom osiguranju, potpisan u Beogradu 2002. godine («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 16/03)
Administrativni sporazum za provođenje Sporazuma između BiH i SR Jugoslavije o socijalnom osiguranju («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 13/10) – potpisan 20.04.2004. godine.

Potpisan Administrativni sporazum o izmjenama Administrativnog sporazuma za sprovođenje Sporazuma o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i SR Jugoslavije u Beogradu 10.06.2010. godine i stupio na snagu 10.06.2010. godine, a primjenjuje se od 01.07.2010. godine («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 13/10)
Potpisan Administrativni sporazum o izmjenama izmjenama Administrativnog sporazuma za sprovođenje Sporazuma o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i SR Jugoslavije, u Podgorici dana 31.08.2010. godine. Stupio na snagu danom potpisivanja 31.08.2010. godine, a primjenjuje se od 01.09.2010. godine («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 13/10).

4. Ugovor između BiH i Republike Turske o socijalnom osiguranju, potpisan u Ankari 2003. godine («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 16/03)
Administrativni sporazum za primjenu Ugovora između BiH i Republike Turske o socijalnom osiguranju («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 16/03)
5. Ugovor između BiH i Republike Makedonije o socijalnom osiguranju, potpisan u Sarajevu 17.02.2005. godine («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 1/06)
Administrativni sporazum za provođenje Ugovora između BiH i Republike Makedonije o socijalnom osiguranju («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 1/06)
6. Sporazum o socijalnom osiguranju između BiH i Republike Slovenije potpisan je dana 19. 2. 2007. godine u Banjaluci. («Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori», br. 8/07 – od 20.9. 2007. godine)
Administrativni dogovor o sprovođenju Sporazuma o socijalnom osiguranju između BiH i R Slovenije potpisan je u Sarajevu dana 7.11.2007. godine („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori“, br. 1./08 od 25.2.2008. godine).
Ispravka Sporazuma, a koja se odnosi na dio teksta Sporazuma u članu 25. stav 2. gdje su izbrisane riječi. „odnosno boravište“ je objavljena u „Sl. glasnik BiH - Međunarodni ugovori“, br. 6./08 od 16.7.2008. godine.
Sporazum o izmjeni sporazuma o socijalnom osiguranju između BiH i Republike Slovenije potpisan je 17.12.2010. godine na Brdu kod Kranja, Republika Slovenija.
7. Ugovor o socijalnom osiguranju između BiH i Kraljevine Belgije potpisan 6.3.2006. godine u Belgiji. („Službeni glasnik – Međunarodni ugovori“, br. 10/07)

Dana 4.11.2008. godine potpisan je Administrativni sporazum u vezi s primjenom Ugovora o socijalnom osiguranju između BiH i Kraljevine Belgije i Sporazum kojim se utvrđuje lista proteza, protetičke opreme i drugih davanja u naturi od velikog značaja.

8. Sporazum između BiH i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i socijalnoj sigurnosti („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, br. 12/08), potpisan je dana 12.6.2008. godine u Sarajevu.

Dana 12.6.2008. godine u Sarajevu potpisan je Administrativni sporazum za provođenje Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i socijalnoj sigurnosti („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, broj: 12/08).

Iz oblasti rada i zapošljavanja završeni su pregovori radi zaključivanja bilateralnih sporazuma između Bosne i Hercegovine i sljedećih država:

1. Sporazum između Savjeta ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Slovenije o zapošljavanju državljana BiH u Republici Sloveniji je parafiran i očekuje se potpisivanje Sporazuma (ovaj sporazum se ne primjenjuje na sezonske radnike);

Radnici migranti u skladu sa ovim sporazumom imaju jednaka prava na tretman kao državljani države zaposlenja, naročito u pogledu radnih uslova, uključujući platu i prestanak ugovora o zaposlenju, zaštitu i zdravlje na radu, slobodu udruživanja i članstva u organizaciji koja zastupa radnike i poslodavce, obrazovanje i profesionalno usavršavanje.

2. Sporazum između Savjeta ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Srbije o privremenom zapošljavanju državljana Bosne i Hercegovine u Republici Srbiji i državljana Republike Srbije u Bosni i Hercegovini je parafiran i očekuje se potpisivanje Sporazuma.

Sporazum obezbjeđuje ostvarivanje prava radnika migranata i članova njihovih porodica bez diskriminacije po bilo kom osnovu, a radnik migrant ima ista prava, uslove rada i mjere bezbjednosti i zdravlja na radu koja imaju i državljani države zaposlenja.

U toku je dogovor za zaključivanje:

1. Sporazuma između Savjeta ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Države Katar u vezi sa zapošljavanjem bosanskohercegovačkih radnika.

Napominjemo da pomenuti sporazumi regulišu zapošljavanje radnika na određeni vremenski period, sa mogućnošću produživanja ugovora.

U vezi sa **preporukom Komiteta** koja se odnosi na eventualno preklapanje i dupliranje u planiranju i koordinaciji aktivnosti i odgovornostima vezano za prava radnika migranata između ministarstava i agencija na svim nivoima, obavještavamo vas o sljedećem:

Sektor za rad, zapošljavanje, socijalnu zaštitu i penzije, Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, u oblasti radnih migracija je nadležan da:

- priprema i izvršava propise, poslove i zadatke koji su u nadležnosti Bosne i Hercegovine i koji se odnose na utvrđivanje osnovnih principa koordinacije aktivnosti, usklađivanja planova entitetskih tijela vlasti i definisanje strategije na međunarodnom planu u područjima rada, zapošljavanja, socijalne zaštite i penzija, a naročito pripreme i koordinacije sa nadležnim entitetskim organima na izradi prijedloga nacrtu bilateralnih ugovora o socijalnom osiguranju,
- učešće u bilateralnim razgovorima radi utvrđivanja zajedničkih načela ugovora/sporazuma o socijalnom osiguranju sa državama ugovornicama;
- učešće u pripremanju za usvajanje konvencija MOR-a,
- praćenje provođenja ratifikovanih konvencija MOR-a i podnošenje izvještaja o njihovom provođenju,

- koordinacije rada entitetskih tijela na izradi izvještaja o sprovođenju međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju,
- koordinira aktivnosti sa nadležnim entitetskim organima u cilju ispunjavanja međunarodnih obaveza.

U skladu sa navedenim nadležnostima Sektora za rad, zapošljavanje, socijalnu zaštitu i penzije **oblast radnih migracija** je sastavni dio strategije na međunarodnom planu u područjima rada, zapošljavanja, socijalne zaštite i penzija, a tretirana je u izradi prijedloga nacrta bilateralnih ugovora o zapošljavanju i socijalnom osiguranju, koje Bosna i Hercegovina zaključuje sa drugim zemljama.

Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine Agencija je u oblasti radnih migracija nadležna da:

- u koordinaciji sa Ministarstvom civilnih poslova Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: resorno ministarstvo BiH) izvršava preuzete međunarodne obaveze iz oblasti zapošljavanja, a saradujući sa nadležnim entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH;
- prati primjenu međunarodnih standarda i politika u oblasti zapošljavanja i u saradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH učestvuje u njihovoj implementaciji;
- inicira zaključivanje međunarodnih ugovora u oblasti zapošljavanja i učestvuje u vođenju pregovora za zaključivanje međunarodnih ugovora u oblasti socijalnog osiguranja za dio nezaposlenosti i prati njihovo provođenje u saradnji sa zavodima za zapošljavanje entiteta i Brčko distrikta BiH;
- prikuplja inostrane i domaće zahtjeve i informacije o ponudi i potražnji domaće i strane radne snage i u saradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH realizuje iste u granicama svojih nadležnosti i mogućnosti tržišta rada u Bosni i Hercegovini;
- koordinira u zapošljavanju bosanskohercegovačkih građana u inostranstvu u granicama svojih zakonskih nadležnosti i u saradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i zavodom za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH;
- u saradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH daje resornom ministarstvu BiH mišljenje i prijedloge za zapošljavanje stranaca (kvote).

Institucionalni okvir

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, prema članu V, tačka 3., Ustava BiH, između ostalog odgovorno je za vođenje vanjske politike BiH, vođenje pregovora o zaključivanju međunarodnih ugovora BiH, otkazivanje i, uz saglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora, te predstavljanje i ostvarivanje članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama.

Savjet ministara BiH kao najviši organ izvršne vlasti nadležan je za donošenje odluka, zaključaka i rješenja, nacrta i prijedloga zakona, analiza, informacija, strategijskih dokumenata, programa, sporazuma, protokola i drugih akata.

Ministarstvo bezbjednosti kreira, stara se i sprovodi politiku useljavanja i azila u BiH, uređuje procedure i način organizovanja službe vezano za kretanje i boravak stranaca u BiH. Ovo ministarstvo donosi prvostepene odluke po zahtjevima za međunarodnu zaštitu stranaca u BiH i odgovorno je za drugostepeno odlučivanje po žalbama stranaca u vezi ulaska, kretanja

i boravka stranaca u BiH, odnosno donosi rješenja po žalbama stranaka na prvostepena rješenja koja donosi Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Granična policija BiH kao policijsko tijelo odgovorno je za obavljanje policijskih poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice BiH što podrazumijeva obezbjeđenje nepovredivosti državne granice, zaštite života i zdravlja ljudi, sprečavanje i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja, te otkrivanja i pronalaska njihovih počinitelja, sprečavanja nezakonitih prekograničnih migracija i sprečavanja i otkrivanja drugih opasnosti za javnu sigurnost i dr. Granična policija BiH se nalazi u sastavu Ministarstva sigurnosti. Ona u oblasti sprovođenja imigracijske legislative kontroliše kretanje stranaca preko granice BiH u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, odbija ulazak stranaca u BiH. U slučajevima kad strana lica ne ispunjavaju propisane uslove za ulazak u zemlju, po definisanim uslovima Granična policija donosi rješenja o odbijanju ulaska. U izuzetnim slučajevima propisanim navedenim zakonom izdaje vize na granici, vrši poništenje ili skraćenje roka važenja vize i dr.

Služba za poslove sa strancima je upravna organizacija koja djeluje i radi u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH. Osnovana je 2006. godine zbog obavljanja upravnih i inspeksijskih poslova vezano za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini, rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima stranaca kao i ostalih poslova propisano Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu i Zakonom o službi za poslove sa strancima ("Službeni glasnik" BiH, br. 54/05 i 36/08), te drugim zakonima i propisima kojima se regulišu prava, obaveze i druga pitanja u vezi s kretanjem i boravkom stranaca.

Državna agencija za istragu i zaštitu (SIPA) je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, osnovana zbog obavljanja policijskih poslova. U okviru svojih zakonom definisanih nadležnosti SIPA se bavi sprečavanjem, otkrivanjem i istragom krivičnih djela iz nadležnosti Suda BiH, a posebno organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom.

Obavještajno-bezbjednosna agencija (OBA) u oblasti imigracionog zakonodavstva nadležna je za bezbjedonosnu provjeru stranaca u svrhu utvrđivanja razloga prijetnje stranca po bezbjednost BiH.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice nadležno je za praćenje i sprovođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kreiranje i sprovođenje aktivnosti na ispunjavanju obaveza BiH u pogledu prijema u evroatlantske integracije, a posebno sa primjenom konvencija UN-a i Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njihovim protokolima. Ovo ministarstvo, takođe, pored ostalog, stara se o pravima i pitanjima povratka izbjeglica u BiH, rekonstrukciju porušenih objekata i obezbjeđenje uslova za održiv povratak, te kreiranje politike BiH prema iseljeništvu.

Što se tiče ostalih ministarstava i institucija na nivou BiH vidno mjesto u kreiranju i sprovođenju imigracione politike imaju: Ministarstvo vanjskih poslova BiH (priprema bilateralnih i multilateralnih sporazuma, vrši poslove u vezi sa boravkom i zaštitom prava interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inostranstvu i domaćih pravnih lica u inostranstvu, te podsticanje, razvijanje i koordinaciju saradnje sa iseljeništvom u BiH. Ovo ministarstvo, takođe radi na realizaciji migracione politike posredstvom izdavanja viza u Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, te u sjedištu odlučuje o produženju vize za kratkoročne boravke zbog izuzetno propisanih razloga; Ministarstvo pravde BiH koje je nadležno za administrativne funkcije pravosudnih organa na državnom nivou, međunarodnu i

međuentitetsku pravosudnu saradnju, obezbjeđivanje da zakonodavstvo BiH i njegova sprovođba bude u skladu sa obavezama BiH koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma i dr.; Ministarstvo civilnih poslova BiH nadležno je za poslove državljanstva, upis i evidenciju građana, zaštitu ličnih podataka, prijavljivanje prebivališta i boravišta, lične isprave, putne isprave, u oblasti imigracija za definisanje putnih isprava za strance i druge poslove propisane zakonom; Direkcija za evropske integracije koju je osnovao Savjet ministara BiH 2002. godine, između ostalog, nadležna je za koordinaciju poslova na usklađivanju pravnog sistema BiH sa standardima za pristupanje EU /acquis communautaire/.

U slopu prezentovanog institucionalnog okvira BiH značajnu ulogu imaju sudovi: Sud BiH i Ustavni sud BiH. Između ostalog, Sud BiH ima nadležnosti u oblasti sprovođenja imigracione legislative. Odlučuje, kao drugostepeni organ, po tužbama stranaca na rješenja Ministarstva sigurnosti u postupcima po zahtjevu za međunarodnu zaštitu. Takođe, oblast imigracionog zakonodavstva sve odluke Ministarstva sigurnosti su podložne sudskom preispitivanju. Ustavni sud je, pored ostalog nadležan i za utvrđivanje nadležnosti kompetentnosti zakona sa Ustavom BiH, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava.

U proteklom vremenu date su veće nadležnosti državnim organima za upravljanje migracionim tokovima. Veće kompetencije u tom smislu dobilo je Ministarstvo sigurnosti BiH, odnosno Služba za poslove sa strancima unutar njega. Osnovni cilj za formiranje ove službe, prije svega odnosio se na poboljšanje efikasnosti u radu inspektora za strance, poboljšanje saradnje i informisanosti između inspektora za strance, entitetskih i državnih tijela i dr.

Naprijed iznesena konstatacija u praksi neumanjuje značaj i uticaj entitetskih, BD BiH i kantonalnih institucija, prije svih ministarstvava unutrašnjih poslova, da daju podršku nadležnim državnim organima za upravljanje migracijama, a posebno kada je u pitanju Služba za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove za strance da daju podršku u postupcima prisilnog udaljavanja stranaca iz BiH.

Aktuelna politika kada su u pitanju imigracioni procesi u BiH definisana je Strategijom u oblasti imigracije i azila i Akcionim planom 2008. – 2011., koja je usvojena od strane Savjeta ministara BiH krajem 2008. godine. Navedeni dokument prezentuje razvoj imigracionog i azilantskog sistema, trenutno stanje, definiše ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce realizacije za oblasti: viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovine ljudima. Početkom 2009. godine, Savjet ministara BiH donio je Odluku o imenovanju Koordinacionog tijela za praćenje implementacije strategije u oblasti imigracije i azila i Akcioni plan za period 2008. – 2011. godine.

Prikupljanje podataka

15. Prikupljanje podataka i objedinjavanje baza podataka o protoku migranata, šema i prenošenje šema migranata.

- Informacioni sistem migracija (ISM) – elektronska baza podataka, koja je uspostavljena 2008. godine je uvezala sve baze podataka koji su se vodili odvojeno. Isti sada objedinjava sve module (elektronske baze podataka) kojeg čine četiti modula, i to; modul **izdatih viza, prelazak granice** (ulaz u BiH i izlaz iz BiH), baza stikeri – **odobrenih i prijavljenih boravaka** u BiH, odnosno baza odobrenih stalnih i privremenih boravaka, (uključujući i evidencije prijave-odjava kratkih boravaka stranaca u BiH, otkaza boravaka, otkaza sa protjerivanjm,

protjerivanje stranaca i evidencija izrečenih mjera – Registar određenih stranaca ROS), te **modul azila** (tražioca međunarodne i supsidijarne zaštite).

- Migracioni profil Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracioni profil BiH)

U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova (u i iz BiH stranaca) i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka su formalizovani kroz Odluku Vijeća ministara BiH broj VM 244/09 od 24.09.2009. godine ("Službeni glasnik BiH" broj 83/09) kojom se nadležne institucije i agencije obavezuju da dostavljaju podatke, Ministarstvu bezbjednosti BiH svake godine, u skladu sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH.

Migracioni profil BiH nastao je, sa njegovim kontinuiranim godišnjim praćenjem od 2008 godine pa do danas i u buduću, kao rezultat potrebe da se uspostavi mehanizam za prikupljanje **statističkih podataka o migracijama** i međunarodnoj zaštiti, sistem obrade migracionih statistika, kao i sistem pravovremenog i kvalitetnog izvještavanja o migracionim tokovima u BiH. Ovaj dokument ima za cilj da obezbijedi Savjetu ministara BiH i drugim relevantnim institucijama uvid u ključne trendove u oblasti migracija, a Ministarstvu bezbjednosti mogućnost izrade kvalitetnih politika i usvajanja kvalitetnih propisa. **Ovim aktom omogućava se međunarodnim organizacijama i UN Komitetima nadležnim za oblast migracija potpuniji uvid u migracione trendove u BiH.**

Izradom Migracionog profila BiH, koji se godišnje ažurira, ispunjavaju se obaveze pored Međunarodnih propisa (Konvencija, Sporazuma, Protokola, Direktiva EU i dr.) i preuzete obaveze iz ***Mape puta za liberalizaciju viznog režima***, koja je od strane Evropske komisije prezentovana vlastima BiH u junu 2008. godine, a odnosi se na „Upravljanje migracijom“ - „*Uspostava i primjena mehanizama za praćenje migracionih tokova, definisanje migracionog profila BiH koji bi se redovno ažurirao, koji bi uključivao podatke o ilegalnoj i legalnoj migraciji, kao i uspostava tijela koje bi bilo odgovorno za praćenje i analizu podataka o migracionom stanju i tokovima.*“

Prvi Migracioni profil BiH za 2008. godinu usvojen je na sjednici Savjeta ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „**Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine**“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika. **U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH.** Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. **Institucije koje su u skladu sa navedenom Odlukom dostavile /dostavljaju statističke podatke za izradu Migracionog profila BiH od 2008 - 2010. godine, kao i za u buduću, su:** Ministarstvo vanjskih poslova - Sektor za međunarodno-pravne i konzularne poslove, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice - Sektor za iseljeništvo, Ministarstvo civilnih poslova - Sektor za državljanstvo i putne isprave, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za imigraciju, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, Ministarstvo sigurnosti - Služba za poslove sa strancima i Ministarstvo sigurnosti - Granična policija BiH.

Nakon dostavljenih podataka, svake godine do 31. decembra, od institucija i agencija pristupa se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi istih. Godišnji izvještaji pojedinih institucija i agencija služe/koriste se kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracionih statistika i trendova. **Obrada podataka izvršava se kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracione tokove u periodu od 2001. do 2010. godine, a komparativni pokazatelji se rade uporedo tekuća godina sa predhodnom, odnosno zadnji Migracioni profil urađen je za sva migraciona kretanja za period 2009. i 2010. godina.** Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, svake godine u mjesecu martu tekuće za prošlu godinu se radi Migracioni profil BiH.

Migracioni profil BiH za 2008, 2009, i 2010. godinu sadrži sljedeće podatke: vize, odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice, privremeni i stalni boravak stranaca, ilegalne migracije i poduzete mjere protiv stranaca, povratak neregularnih migranata, međunarodna zaštita/azil, izdate radne dozvole strancima, sticanje državljanstva BiH, emigracija iz BiH, te imigraciona politika BiH, pravni i institucionalni okvir.

Svi do sada urađeni i usvojeni Migracioni profili BiH su javno prezentovani i dostupni na službenoj web stranici **Ministarstva bezbjednosti –**

(http://www.msb.gov.ba/dokumenti/strateski/Archive.aspx?template_id=44&pageIndex=1).

16. Kako je realizovana preporuka po pitanju integracija i objedinjavanje baza podataka o strancima u BiH i dostava podataka o tranzitnim migracijama u i preko BiH:

Odgovor na ovu preporuku dat je u predhodnom izlaganju, a takođe podaci o tranzitnim migracijama su sastavni dio podataka koji obrađuju Migracioni profili BiH od 2008 do 2010. godine, koji su dostupni na navedenoj web stranici Ministarstva bezbjednosti.

Pojedini podaci u vezi sa tranzitnim migracijama, su:

Tabela 1. Ukupan broj izdatih viza u DKP-oima BiH od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vize	23.458	21.978	17.411	15.638	14.801	11.960	12.071	10.139	9.284	9.623

Tabela 2. Ukupan broj izdatih viza na granici BiH od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vize	3.706	4.853	4.327	5.641	2.049	927	735	684	345	327

Tabela 3. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici BiH od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Odbijeni ulasci	9.955	10.527	9.450	10.469	7.758	7.829	6.618	3.102	5.103	3.514

Tabela 4. Ukupan broj izdatih privremenih boravaka u BiH po godinama od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Priv. boravak	3.756	3.305	4.646	4.897	5.143	5.274	5.513	5.971	7.512	8.131

Tabela 5. Ukupan broj izdatih stalnih boravaka U BiH po godinama od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stalni borav.	336	309	439	178	196	153	136	215	359	315

Tabela 6. Broj osoba koje su zatražile azil/međunarodnu zaštitu u BiH od 2001. do 2010. godine

Godine	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Broj osoba	732	575	739	301	146	69	581	95	71	64

Više informacija, uporednih pokazatelja sa obrazloženjima nalazi se u Migracionom profilu BiH, koji je dostupan na navedenoj službenoj web stranici Ministarstva bezbjednosti BiH.

Migracioni profil Bosne i Hercegovine

Kao što smo već naveli, osnovna svrha izrade Migracionog profila je prikupljanje relevantnih statističkih podataka i informacija neophodnih kako bi određena država bila u mogućnosti razvijati i primjenjivati svoju migracionu politiku.

Dakle, prvi Migracioni profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracionih tokova i definisanje migracionog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prikupljanje migracionih statistika u BiH, te pregled evropskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracionih statistika.

U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracionih tokova i godišnje ažuriranje Migracionog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizovani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definisane tabele obavezuju, u skladu sa svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka sa parametrima potrebnim za izradu migracionog profila i praćenje migracionih tokova BiH.

Vijeće ministara BiH je na prijedlog Ministarstva sigurnosti 24.9.2009. godine donijelo Odluku o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti („Službeni glasnik BiH”, broj: 83/09). Ovom odlukom definisane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obaveza institucija Bosne i Hercegovine da, u okviru svoje nadležnosti, prikupe statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i da te podatke dostavljaju Ministarstvu sigurnosti do 31. januara za prethodnu godinu. Dostavljene statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti Sektor za imigraciju prikuplja, obrađuje i analizira u svrhu praćenja migracionih tokova i redovnog godišnjeg ažuriranja migracionog profila BiH koji uključuje podatke o legalnoj i ilegalnoj migraciji. Više detalja i podataka iz „Migracionih profila BiH“ mogu se naći na navedenoj web stranici Ministarstva bezbjednosti BiH, a za 2010. godinu dostavljamo vam rezime istog u formi priloga ovom izvještaju „PRILOG 1“.

Obuka i širenje informacija o Konvenciji

16. Prezentovanje i širenje informacija o Konvenciji u toku obuka službenika koji se bave pitanjima stranaca (Granične policije BiH, Službe za poslove sa strancima, Sektora za imigraciju i Sektora za azil u Ministarstvu bezbjednosti, nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH, NVO civilnih društava i dr.)

- U [PROGRAMU OBUKE U OBLASTI IMIGRACIJA I AZILA \(2009. – 2011.\)](#) Ministarstva bezbjednosti BiH koji se nalazi na službenoj web stranici istog (http://www.msb.gov.ba/dokumenti/strateski/Archive.aspx?template_id=44&pageIndex=1).....predviđeno je nekoliko tema u ovoj oblasti, između ostalog, pod rednim brojem 14. „Ostvarivanje prava stranaca u

pogledu upravne i sudske zaštite (žalbe, tužbe) i EU propisi i standardi sa osvrtom na spajanje porodice, školovanje i rad – zapošljavanje“

17. Prezentovanje i širenje informacija o Konvenciji tokom realizacija obuka službenika koji rade na poslovima migracija, uključujući socijalne radnike, sudije i tužioce

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH - PROGRAM STRUČNOG USAVRŠAVANJA I PROGRAM POČETNE OBUKE, koji se nalazi na službenoj web stranici Centra (<http://www.fbih.cest.gov.ba/templates/JavaBean/doc/program2011.pdf>)...gdje se između ostalog izučavaju i sledeće teme, i to:

- a) „Zaštita ljudskih prava“ u kontekstu „Evropske Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda“ i
- b) „Radno pravo“ u kontekstu Kompatibilnost domaćeg zakonodavstva; Primjena konvencija MOR-a; Praksa Evropskog suda za ljudska prava (u vezi prava radnika) i dr..

Na sličan način se izučavaju teme i u Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Republici Srpskoj, u kojem obuke i seminare pohađaju Sudije i Tužiocu BiH, Republike Srpske, Federacije BiH i Brčko Distrikta BiH.

18. Detaljnije informacije o načinu, programima obuke, realizovanoj i planiranoj obuci mogu se naći na službenoj web stranici Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH

(<http://www.hjpc.ba/edu/?cid=2370.2.1>).

- a) Što se tiče prisupa informacijama strancima radnicima migrantima, Ministarstvo bezbjednosti BiH odnosno njene Upravne organizacije Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH, su na svojim službenim web stranicama postavili “ Informacije za strance - Osnovne informacije o ulasku, boravku i međunarodnoj zaštiti stranaca u Bosni i Hercegovini“, obrađene na službenim jezicima BiH i na engleskom jeziku. Navedene “ Informacije za strance“ nalaze se na sledećim web stranicama:
 - http://www.msb.gov.ba/inf_za_strance/?id=3068,
 - <http://www.sps.gov.ba/bosanski/informacija.php>,
 - <http://www.granpol.gov.ba/info/> , ... na kojima se nalaze svi potrebni podaci o kretanju, uslovima ulaska i boravka stranaca u BiH, kao i njihova prava i obaveze. Takođe na ovim web stranicama se nalaze i informacije o načinu dobijanja radnih dozvola, informacije o kategoriji stranaca i zanimanjima za koje nisu potrebne radne dozvole, kao i informacije o uslovima ostvarivanja prava na boravak po osnovu rada i dr.
- b) Kada je u pitanju učešće NVO sektora u zaštiti prava radnika migranata i članova njihovih porodica, shodno navedenoj Konvenciji i njima su takođe dostupne sve potrebne informacije o uslovima ulaska, kretanju i boravku stranaca u BiH. NVO sektor u BiH, u proteklom vremenskom period, značajno je participirao u realizaciji i koorganizaciji različitih obuka i seminara sa navedenim agencija za sprovođenje zakona u BiH. Njihova uloga je posebno naglašena, u navedenim aktivnostima, kada su u pitanju teme o zaštiti prava stranaca, radnika migranata i članova njihovih porodica.

II.OPŠTI PRINCIPI (članovi Konvencije 7 i 83)

Nediskriminacija

19. Počev od Ustava BiH, ustava entiteta i Statuta Brčko Distrikta BiH, Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu te Zakona o zabrani diskriminacije koji je usvojen 2008. godine u BiH su stvoreni uslovi i pretpostavke za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti zaštite od diskriminacije po bilo kom osnovu za sve građane i sve ljude koji borave i rade u BiH. Zakonom o zabrani diskriminacije, članom 1. i članom 2., zabranjen je svaki oblik diskriminacije. Članom 2., stavom 2., ovog zakona pod pojmom diskriminacija podrazumijeva se „ ... dovođenje u nepovoljan položaj bilo koje osobe ili grupe osoba u pristupu i ostvarivanju zagarantovanih prava, po bilo kom osnovu ... od strane nadležnih vlasti u BiH, te privatnih pravnih i fizičkih lica“. Donošenjem navedenih zakona i njihova primjena u BiH, stvorene su pretpostavke i zakonski okviri u zaštiti prava svih građana u BiH, a smim tim i prava radnika migranata i članova njihovih porodica od diskriminacije koji borave i rade u BiH.

20. Po pitanju diskriminatorskog odnosa prema radnicima migrantima i članovima njihovih porodica u bh praksi nije bilo takvih slučajeva niti postoje evidentirani takvi primjeri. To znači da nismo ni u mogućnosti da prezentujemo precizne informacije koje bi govorele o efikasnosti zakonskog okvira o zaštiti prava radnika migranata od diskriminacije.

Pravo na efikasan pravni lijek

21. U BiH je od 2006. godine do danas uspostavljeno tijelo - Komisija za reviziju državljanstva, koja je tokom predhodne dvije godine transformisana u Odjel za reviziju državljanstva – Sektor za državljanstvo i putne isprave pri Ministarstvu civilnih poslova BiH, zaduženo za reviziju državljanstava naturalizovanih lica u periodu od 06.april 1992 do 01. Januara 2006. godine u skladu sa Zakonom o državljanstvu BiH. Za sva naturalizovana lica za koja je tokom revizije utvrđeno da su državljanstvo stekli na nezakonit način navedena nadležna tijela BiH su donosila odluke o oduzimanju državljanstva BiH. Licima kojima je oduzeto državljanstvo BiH, shodno zakonskim propisima, imala su pravo na sudsko preispitivanje tako donesenih odluka. Bilo je slučajeva u kojima je Sud BiH svojim odlukama vratio državljanstvo BiH određenom broju naturalizovanih lica, kojima su nadležni organi BiH isto oduzeli.

Ona naturalizovana lica kojima je pravosnažnim odlukama oduzeto državljanstvo BiH, postali su stranci u BiH i na njih se, nakon toga, primjenjivao Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu. Ista su imali pravo na boravak, po nekom od osnova za boravak stranaca u BiH, dočim pojedini stranci koji u određenom zakonskom roku nisu ostvarili zakonski utvrđena prava o boravku stranaca u BiH su ostali u neregularnom statusu. Za takve strance izricane su mjere protjerivanja iz BiH, među kojima su se nalazila i lica, koja su, po ocjenama Obavještajno- bezbjednosne agecije BiH bila prijatna po nacionalnu bezbjednost i javni red, stavljana su pod nadzor u Imigracioni centar za strance, radi pripreme za deportaciju. U svim navedenim fazama postoje zakonom utvrđeni efikasni pravni lijekovi, koji su od strane istih u punom kapaciteu korišteni. Kao praktični primjer navodimo da ukoliko se izrekne mjera protjerivanja stranca iz BiH, na koju se isti žalio (u roku od osam dana), ona nemože biti izvršena sve dok drugostepeni organ – Ministarstvo bezbjednosti ne potvrdi istu (a krajnji rok za rješavanje je 15 dana od dana zaprimanja žalbe), kako je to Zakonom i utvrđeno. Kada je u pitanju stavljanje stranaca pod nadzor u Imigracioni centar, u tom slučaju rokovi su još kraći, postupanje drugostepenog organa – Ministarstva bezbjednosti mora donijeti odluku po žalbi u roku od 24 časa. Nadalje, takvi stranci nakon drugostepene odluke imaju pravo tužbe Sudu BiH, koji je dužan da u roku od tri dana donese odluku o navodima stranca tužioca. U svim navedenim fazama stranim licima obezbijeđena je besplatna pravna pomoć i smješteni su u Imigracioni centar koji ispunjava najviše EU i svjetske standarde.

Iz navedenog je vidljivo da se u BiH prema strancima primjenjuju efikasni pravni lijekovi i da se prema njima postupa na najhumaniji način. O ovoj temi je više opisano u uvodu ovog odgovora i PRILOG 1, gdje su opisane procedure o prisilnom i dobrovoljnom udaljavanju stranaca iz BiH.

22. Prema strancima radnicima migrantima i članovima njihovih porodica je takođe uspostavljen efikasan pravni sistem, kojima se se omogućava pravna zaštita na način da su rokovi za žalbe na odluke o odbijanju zahtjeva za boravak ili otkazu boravka nešto duži (8 – 15 dana), ali u periodu od 30 dana, dok se ne donese drugostepena odluka, isti dobijaju potvrdu koja im garadntuje legalan boravak u BiH do donošenja izvršne odluke drugostepenog organa. Na sve konačne odluke nadležnih organa BiH, stranci imaju pravo na tužbu – upravni spor pred Sudom BiH.

III. LJUDSKA PRAVA SVIH RADNIKA MIGRANATA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA (članovi

Konvencije 8 – 35)

23. U uvodnom dijelu ovog izvještaja navedeno je da su Ustavom BiH zagarantovana sva prava navedena u trećem dijelu Konvencije, a posebno ističemo čl. 2 stav 2. Ustava BiH kojim je definisano da je Evropska

Konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njeni Protokoli su sastavni dio Ustava BiH i direktno se primjenjuju u Bosni i Hercegovini i Oni imaju prvenstvo nad svim drugim zakonodavstvom. Pored tog važno je naglasiti da je BiH 2009. godine usvojila Zakon o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik“ BiH broj 59/09), u kojem je definisano da se :

„(1) Ovim zakonom uspostavlja se okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti svim licima u Bosni i Hercegovini i uređuje sistem zaštite od diskriminacije.

(2) U skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim standardima koji se odnose na ljudska prava i osnovne slobode, ovim zakonom utvrđuju se odgovornosti i obaveze zakonodavne, sudske i izvršne vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i pravnih lica i pojedinaca koji vrše javna ovlaštenja (u daljnjem tekstu: nadležne institucije Bosne i Hercegovine), da svojim djelovanjem omoguće zaštitu, promoviranje i stvaranje uslova za jednako postupanje.“

Iz navedenog je vidljivo da su u BiH zagarantovana sva prava svim licima, bez obzira dali su državljani BiH ili su stranci. S tim u vezi vidljivo je da nadležne institucije BiH su dužne da omoguće zaštitu, promovišu prava i da stvaraju uslove za jednako postupanje i jednak tretman prema svim licima, neovisno od toga dali su državljani BiH ili strana lica.

24. U kontekstu predhodnog navedenog, ističemo da je BiH i u drugim zakonima propisala nediskriminaciju kao obligatorno, odnosno obavezujuće postupanje u svim svojim nadležnostima. Kao primjer navodimo, odredbu člana 8. (Zabrana diskriminacije) definisana u Zakonu o kretanju i boravku stranaca i azilu, a koji se direktno odnosi u svim postupanjima prema strancima u ostvarivanju njihovih prava u pogledu ulaska, kretanja i boravka u BiH.

Imigracioni centri

25. Bosna i Hercegovina postigla je značajan napredak po pitanju stvaranja povoljnijih uslova ograničenja kretanja i smještaja u imigracionim prihvatnom centru. To je važno napomenuti pošto je krajem 2009. godine u Lukavici / Istočno Sarajevo/ otvoren Imigracioni centar za ilegalne migrante u BiH za čiju je izgradnju i opremanje Evropska unija obezbijedila oko 1,2 miliona eura. Imigracioni centar ima kapacitet za smještaj 80 lica, uređen na način da se mogu odvojeno smjestiti muškarci i odvojeno žene, odnosno postoje uslovne prostorije gdje se mogu smjestiti porodice (majke sa djecom). Imigracioni centar je sagrađen i uređen po najvišim standardima kojim se osigurava uslovan smještaj stranaca (obezbijeđena kvalitetna ishrana, dobri higijenski uslovi, osnovna zdravstvena zaštita, sportsko – rekreacioni sadržaji i dr.). Svi navedeni uslovi a i prava propisana su, kako smo već naveli, **Pravilnikom o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracionog centra** – koji je donijet od strane Savjeta ministara BiH (VM broj 218/08 od 03.12.2008. godine. godine). Pravilnik je usklađen sa najvišim standardima koji se dosledno primjenjuje i objavljen je u „Službenom glasniku BiH“ broj 105/08.

. Otvaranjem Imigracionog centra zaokružene su pretpostavke za efikasniju borbu protiv ilegalnih migracija i krijumčarenja ljudi te ostvaren kapacitet za upravljanje migracijama u BiH. To je prvi prijemni centar u BiH zatvorenog tipa koji omogućava nadležnim organima djelotvorno zadržavanje lica koji su državljani trećih zemalja, a nalaze se ilegalno u BiH. Imigracioni centar ujedno obezbjeđuje uslove za zadržavanje odnosno ograničenje kretanja pomenute kategorije stranih državljana u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima. Trenutno je u Imigracionom centru zaposleno 71 radnik koji su zaduženi za obezbjeđenje odgovarajućih uslova za boravak lica za koje se utvrdi da ilegalno borave u BiH, ili su u sukobu sa zakonom, odnosno koji u BiH borave po osnovu readmisije iz trećih zemalja. Zaposlena lica Centra educirana su za organizovanje socijalnog života stranaca smještenih u tu ustanovu,

kao i za pružanje zdravstvene zaštite i drugih usluga ishrane, higijene i dr. Takođe, strancima koji borave u Imigracionom centru obezbijeđen je pristup besplatnoj pravnoj pomoći i konzularnim službama, što znači da se u istom države shodno jasnim zakonskim kriterijumima i da se prema njima u cjelosti postupka u skladu sa Konvencijom.

26. Kako je predhodno navedeno u Imigracioni centar za strance, smještaju se stranci po odlukama Službe za poslove sa strancima u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu, koji propisuje strogo određene uslove kada se stranac može smjestiti u isti. U toku postupka smještaja stranaca u Imigracioni centar isti imaju na raspolaganju prevodioca za jezik koji razumiju i besplatnu pravnu pomoć koju im pružaju NVO „Vaša prava“, sa kojim Ministarstvo bezbjednosti BiH ima potpisan Sporazum o saradnji i besplatnoj pravnoj pomoći i NVO „Fondacija lokalne demokratije“ (iz Sarajeva, ul. Bravadžiluk bb).

Krivo informisanje i zloupotrebe po tim pitanjima

27. Budući da javne službe za zapošljavanje prema nekim procjenama ne pružaju adekvatne informacije radnicima migrantima i članovima njihovih porodica, posebno kada je u pitanju plasiranje krivih i netačnih informacija od strane posrednika pri zapošljavanju stranih radnika, BiH preduzima adekvatne mjere i na tom planu. Nadležne institucije, počev od Ministarstva bezbjednosti BiH, kroz aktivan rad Službe za poslove sa strancima, Granične policije BiH i drugih nadležnih službi preduzimaju adekvatne mjere u borbi protiv ilegalne propagande u vezi migracija, dosljedno primjenjujući član 33 Konvencije kao i zaštitu radnika migranata od svake eventualne zloupotrebe izazvane krivim informisanjem o procesu migracija. Istina, takve pojave u BiH su minorne, ali nadležne službe su uvijek spremne da se adekvatno suprotstave akterima pružanja nepovoljnih informacija radnicima migrantima jer se te zloupotrebe čine u vlastitom interesu ponajprije za iskorištavanje radnika u vlastite svrhe.

28. Aktivnošću privatnih agencija, subjekata i web promotora daje se doprinos zapošljavanju lica:

a) Naime, u BiH postoji nekoliko privatnih agencija, subjekata i web promotera koji posreduju u zapošljavanju lica, ali navedene državne institucije nastoje aktivno da sarađuju sa istima kako nebi dolazilo do krivog informisanja, dezinformacija stranaca ili njihovoj zloupotrebi (žrtve trgovine ljudima, robski položaj i sl.).

b) Ovoj aktivnosti značajan doprinos daje Udarna grupa u borbi protiv trgovine ljudima i organizovane ilegalne imigracije koju su Vlasti BiH uspostavile 2004. godine (Odlukom Savjeta ministara BiH „Službeni glasnik BiH“ broj: 3/04). Udarna grupa je tijelo Ureda državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne imigracije, a čine je dva tužioca iz Tužilaštva BiH, dva iz F BiH Tužilaštva, jedan iz Republičkog Tužilaštva RS i jedan tužilac iz Tužilaštva Brčko Distrikta, po dva inspektora iz SIPA-e, Granične policije BiH, MUP-a F BiH-a, MUP-a RS, jedan iz Policije Brčko Distrikta, i po jedan predstavnik iz Poreske uprave F BiH i Poreske uprave RS, koji su imenovani od strane Ministarstva bezbjednosti BiH. Udarnom grupom rukovodi Glavni tužioc Tužilaštva BiH.

IV. OSTALA PRAVA RADNIKA MIGRANATA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA KOJI SE NALAZE U DOKUMENTOVANIM I REGULARNIM SITUACIJAMA (članovi Konvencije 36-56)

Učešće građana BiH koji privremeno borave u inostarstvu u izbornim aktivnostima

29. Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine uređuju se izbor članova i delegata Parlamentarne skupštine BiH i članova Predsjedništva BiH, te utvrđuju principi koji važe za izbore na svim nivoima vlasti u BiH (RS, F BiH, Kantona u F BiH i Brčko Distrikta BiH). Svaki državljanin BiH sa navršenih (18) godina života ima pravo da glasa i da bude biran (biračko pravo), u skladu sa odredbama pomenutog zakona. Članom (1.5) ovog zakona obezbijeđeno je da državljani BiH, koji privremeno žive u inostranstvu koji imaju biračko pravo, imaju pravo glasati lično ili poštom za opštinu u kojoj je imao prebivalište prije odlaska u

inostranstvo, ako u toj opštini ima prijavljeno prebivalište i u trenutku podnošenja prijave za glasanje van zemlje. Dakle, državljanin BiH koji privremeno živi u inostranstvu a koji ima biračko pravo upisuje se u Centralni birački spisak. Dužan je da za svake izbore podnese prijavu Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Prijava mora biti primljena prije roka koji utvrdi CIK BiH u periodu nakon raspisivanja izbora. Prijava mora biti primljena prije roka koji utvrdi CIK BiH u periodu nakon raspisivanja izbora. Uz ispunjenu prijavu, koju potpisuje, podnosilac prijave prilaže i dokaz o svom identitetu predviđen Izbornim zakonom i podatke o tačnoj adresi u inostranstvu. Sve su to zakonom utvrđene radnje kojih se moraju pridržati radnici državljanima BiH koji žive i rade u inostranstvu a koji žele pristupiti izbornim aktivnostima u svojoj zemlji. Napomenuti je da koverta, liste za glasanje i poštanske takse isti dobijaju besplatno od strane CIK-a, putem pošte na adresu koju su prijavili.

30. Budući da su izborne procedure još uvijek dijelom složene i da mnogi radnici imaju manje interesovanje da se uključe u izborne procedure, CIK BiH je u okviru svoje zakonske obaveze, preduzeo sve potrebne radnje da na vrijeme informiše birače koji borave van zemlje o svim aktuelnim pitanjima iz tog domena. Posebna pažnja posvećena je motivaciji birača, kroz sljedeće aktivnosti CIK-a BiH:

1. Donesena je na vrijeme Odluka o realizaciji edukacije i informisanja birača izvan BiH. Za potrebe realizacije navedene aktivnosti bila su formirana četiri tima, koje su činili članovi CIK-a BiH a njihove aktivnosti su se odnosile na – informisanje i edukaciju birača o postupku registrovanja za glasanje izvan zemlje; edukaciju diplomatskog osoblja; provjere uslova za organizovanje glasanja DKP-ima BiH u inostranstvu. U tom smjere posjećene su sljedeće destinacije: Podgorica (Crna Gora), Beograd i Novi Sad (Srbija), Zagreb i Osijek (Hrvatska), Ljubljana (Slovenija), Beč (Austrija), Minhen, Štuttgart, Frankfurt i Berlin (Njemačka), Kopenhagen (Danska), Oslo (Norveška), Malme i Štokholm (Švedska), Čikago, Detroit, Sent Luis, i Grand Rapids (SAD). Ove neposredne aktivnosti naišle su na izuzetnu podršku državljanima BiH koji žive i rade u inostranstvu.

2. Sačinjen je promotivni letak kojim se pozivaju BiH državljanima izvan zemlje da se prijave na glasanje. Letak je bio postavljen na web stranicu CIK-a BiH.

3. Shodno sugestijama bh državljanima van zemlje, CIK BiH je izradila video zapis i postavila ga na web stranicu u kojem je detaljno pojašnjen postupak ispunjavanja i prijavnih i potvrdnih obrazaca za registraciju birača.

4. U okviru redovne procedure u protekloj izbornoj godini u BiH Centralna izborna komisija je dostavila Ministarstvu vanjskih poslova BiH veće količine promotivnog materijala za distribuciju putem DKP-a BiH.

5. U DKP-ima BiH prvi put je 2010. godine obavljeno lično glasanje u inostranstvu. To je organizovano u : Austriji (Beč), Njemačkoj (Berlin, Štuttgart, Minhen, Frankfurt), Norveškoj (Oslo), i Danskoj (Kopenhagen). Biračima kojima nije obezbijeđeno glasanje u DKP-ima na vrijeme su dostavljeni glasački materijali na njihove adrese, kako bi ostvarili svoje biračko pravo.

6. Centralna izborna komisija BiH je, takođe, inicirala i obavijestila TV kuće koje imaju satelitski program za organizovanje emisija koje su bile posvećene edukaciji i informisanju birača izvan BiH i stavila se na raspolaganje za gostovanje u navedenim emisijama.

7. U utvrđenim rokovima CIK je, između ostalog, pokrenula i sljedeće kampanje: „Kako glasati“ i informativne emisije za birače izvan BiH – TV spotove i radio džinglove koji su emitovani na svim javnim TV stanicama i većini privatnih emitera.

31. BiH putem MIP-a i DKP-a kontinuirano čini napore da u okviru svojih finansijsko-materijalnih mogućnosti uspostavlja kontakte i pruža odgovarajuću pomoć organizovanim udruženjima dijaspore, zavičajnim klubovima i drugim organizacijama u kojima su članovi bh državljanima koji borave i rade u inostranstvu. Cijenimo da je to još uvijek nedovoljno i da na tom planu u buduće treba više raditi, kako bi radnici bili bolje informisani i podpomognuti od strane vlasti BiH.

32. Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine omogućeno je pravo radnicima migrantima, koji su državljani BiH a rade u inostranstvu, da mogu birati i biti birani i na najodgovornije izborne funkcije u BiH.

V. ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA POSEBNE KATEGORIJE RADNIKA MIGRANATA I ČLANOVA NJIGOVIH PORODICA (članovi Konvencije 57-63)

33. Granična policija BiH i Služba za poslove sa strancima kontroliše ulazak, kretanje i boravak stranaca u BiH, što se odnosi i na sezonske radnike. U vezi sa ovim pitanjem uočeni su određeni problemi koji se odnose na položaj i status sezonskih radnika, bilo da oni rade u BiH ili u susjednim ili dijelom EU zemljama (Srbija, Hrvatska, Crna Gora, Slovenija, Austrija, Njemačka, Italija, Holandija, Francuska i dr.). Problemi se najčešće javljaju u kršenju njihovih osnovnih prava iz oblasti rada (nedovoljno plaćeni u odnosu na domaću radnu snagu, socijalno i zdravstveno osiguranje, neuplaćivanje radnog staža i dr.).

34. Vlasti BiH čine napore da se ova problematika rješava uspostavljanjem bilateralnih sporazuma, kako bi se zaštitila osnovna prava sezonskih radnika i samim tim bi se uspostavilo njihovo brojčano stanje i identifikovali njihovi konkretni problemi. Mada vlasti BiH još uvijek nemaju uspostavljenu evidenciju o broju sezonskih radnika niti imaju zakonom utvrđeno pravo na sezonski rad, Služba za poslove sa strancima i GP BiH ukoliko otkriju iste u nerularnom boravku u BiH, prema istima izriču otkaze boravka i postižu ih za dobrovoljni povratak u zemlju porijekla.

VI. PROMOCIJA ZDRAVIH, PRAVIČNIH, LJUDSKIH I ZAKONSKIH USLOVA U VEZI ZA MEĐUNARODNOM MIGRACIJOM RADNIKA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA (članovi Konvencije 64-71)

35. U vremenskom periodu od 2006 - 2010. godine postignut je značajan napredak u koordinaciji između Ministarstva civilnih poslova BiH (Sektora za rad i zapošljavanje), Agencije za rad i zapošljavanje BiH, entitetskih zavoda za zapošljavanje i odjela za rad i zapošljavanje Brčko Distrikta BiH i Zavoda za statistiku BiH. Njihova poboljšana koordinacija i saradnja ogleđa se kroz razmjenu informacija putem seminara, periodičnih izvještaja i razmjeni podataka, što se javno prezentuje putem sredstava javnih informisanja i putem službeno uspostavljenih web stranica navedenih institucija.

36. Važno je naglasiti da su u navedenom periodu ove institucije zajednički učestvovala u pripremi i izradi zakona i podzakonskih akata koji regulišu ovu oblast u BiH.

Trgovina ljudima

37. U proteklim godinama u Bosni i Hercegovini trgovina ljudima imala je prekogranični karakter. Uglavnom BiH je bila zemlja tranzita ili odredišta za žrtve koje dolaze iz zemalja Istočne Evrope. Međutim, u posljednjih nekoliko godina stanje se promijenilo. Pojavio novi fenomen – trgovine ženama i djevojčicama koje se vrbuju u lance trgovine ljudima na lokalnim nivoima, s ciljem seksualne eksploatacije u drugim dijelovima zemlje. To znači da je broj identifikovanih stranih žrtava trgovine ljudima u stalnom opadanju a broj žrtava domaćeg porijekla u stalnom porastu. Dakle, nadležne državne institucije suočile su se sa novim izazovima, posebno kada je u pitanju identifikovanje i istraživanje i borba protiv trgovaca ljudima, u čemu su zapaženi značajni rezultati.

Potrebno je naglasiti da je BiH tokom 2008. godine ratifikovala Evropsku konvenciju o suzbijanju trgovine ljudima. Nakon toga intenzivnije se radi na usklađivanju domaćeg zakonodavstva sa međunarodnim standardima. U Krivičnom zakonu BiH koji je stupio na snagu u maju 2010. godine potpuno je izmijenjen tekst krivičnog djela trgovine ljudima, tako da je u domaće zakonodavstvo uvedeno potpuno novo krivično djelo „ organizovanje grupe ili udruženja za izvršenje krivičnih djela trgovine ljudima i krijumčarenje migrantima“ (član 189a). Što je veoma važno krivična djela povezana sa trgovinom ljudima u krivičnim zakonima BiH su svrstana u poglavlje Krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. Konkretnije rečeno krivično djelo trgovine ljudima uređeno je članom 186. KZ BiH, koji je usklađen sa Palermo protokolom (Konvencija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala koju

dopunjuju tri protokola od kojih se jedan odnosi na prevenciju, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima, naročito ženama i djecom). Na entitetskim nivoima postoje srodna krivična djela, kao što su: član 210 KZ F BiH – navođenje na prostituciju; član 198. KZ RS – trgovina ljudima radi vršenja prostitucije, te član 207 BD BiH – navođenje na prostituciju.

Parlamentarna skupština BiH na prijedlog Savjeta ministara BiH početkom 2010. godine usvojila je Izmjene i dopune zakona o krivičnom postupku BiH. Došlo je takođe do izmjene člana 186. Krivičnog zakona BiH koji je u potpunosti usklađen sa Konvencijom Vijeća Evrope o suzbijanju trgovine ljudima. Definicija krivičnog djela i kažnjavanje su pooštreni. Kažnjavaju se i lica koja koriste usluge žrtava trgovine ljudima. Poboľšan je sistem oduzimanja imivinske koristi stečene ovom vrstom krivičnog djela, a predviđeno je zatvaranja prostora koji je korišten pri izvršenju ovog krivičnog djela. Članom 100. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku obavezana su ovlaštena tijela F BiH, RS-a i BD BiH da usklade svoje krivično zakonodavstvo sa Krivičnim zakonom BiH, što je i učinjeno.

Tokom 2008. godine Savjet ministara BiH usvojio je treći po redu Državni akcioni plan za borbu protiv trgovine ljudima za period 2008 – 2012. godina. Novi Državni akcioni plan dodatno razrađuje ciljeve u borbi protiv trgovine ljudima i jasno definiše mjere za realizaciju utvrđenih ciljeva: sistem podrške, prevenciju, zaštitu i pomoć žrtvama i svjedocima, krivično gonjenje, te međunarodna saradnja. Početkom 2009. godine, u okviru Ministarstva sigurnosti BiH Kancelarija državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne migracije prerastla je Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima a u sklopu Sektora za međunarodnu saradnju.

Centri za edukaciju sudija i tužilaca u entitetima i BD BiH u saradnji sa Državnim koordinatom i međunarodnom organizacijom za migracije su u toku 2008. Godine uz podršku agencije za međunarodni razvoj SAD-a izradili i objavili priručnik za sudije i tužioce pod naslovom: „Trgovina ljudima – prevencija i zaštita u BiH“. U okviru ovog projekta odvijala se obuka sudija i tužioca, uz učešće policije i predstavnika službi socijalne zaštite. Tom prilikom razmijenjena su iskustva za iznalaženje najboljih rješenja u prikupljanju dokaza oko procesuiranja slučajeva trgovine ljudima, uz istovremeno zbrinjavanje i pružanje zaštite žrtvama.

38. Nakon preduzimanja potrebnih radnji u implementaciji usvojene zakonodavno-pravne regulative počinje osjetna stagnacija ukupnog broja identifikovanih žrtava uz mali broj stranih i porasta broja identifikovanih domaćih žrtava trgovine ljudima. O tome govore podaci koje vode SIPA, entitetski MUP-ovi i Policija BD BiH.

VII. AŽURIRANJE I ŠIRENJE INFORMACIJA

Sprovođenje preporuka

39. Nakon razmatranja Zaključnih napomena UN Komiteta za zaštitu prava svih radnika i članova njihovih porodica na 97 sjednici Savjeta ministara BiH, održanoj 3. 9. 2009. godine, utvrđen je zaključak da se sa Preporukama ovog UN Komiteta upoznaju sve nadležne institucije i organizacije, počev od nivoa državnih, entitetskih, kantonalnih pa do opštinskih nadležnih organa i organizacija. Zaključne napomene, takođe postavljene su na VEB stanicu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH (http://www.mhrr.gov.ba/ljudska_prava/?id=8) i dostupne su svim zainteresovanim koji prate ovu problematiku. Uz instruktivno dobro osmišljeno propratno pismo od vlada entiteta i BD BiH zatraženo je da se preporuke UN Komiteta dosljedno sprovedu upoznajući sa njima pored članova vlada i resornih ministarstava i zakonodavne organe, javne uprave i druge nadležne organe na državnom i entitetskim nivoima, kako bi one bile dosljedno razmotrene i programski usmjerene za preduzimanje aktivnosti za njihovu implementaciju. Isto tako o sadržini preporuka kao i napomenuti subjekti upoznat je i nevladin sektor kao i radnici migranti iz BiH koji su u inostranstvu kao i strani radnici migranti koji borave ili su u prolazu kroz BiH. Obaveza je vlasti BiH da prate rezultate u praksi i da o pitanjima koja interesuju Komitet za zaštitu prava svih radnika migranata i članova njihovih porodica na vrijeme informiše kao što to čini

ovim izvještajem. Napominjemo da su u izradi ovog izvještaja aktivno učestvovali šira radna grupa koju su pored predstavnika NVO-a učestvovali predstavnici Ministarstva bezbjednosti BiH, Ministarstva pravde BiH, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Službe za poslove sa strancima, Granične policije BiH, Agencije za rad i zapošljavanje BiH, predstavnici ministarstava i agencija entiteta i nadležnog odjela Brčko Distrikta, što govori o široj koordinaciji i promociji nadležnih organa vlasti u BiH.

Uključenje civilnog sektora

40. Pored ustavnog prava na udruživanje, građani BiH puno pravo po tom osnovu stekli su usvajanjem Zakona o udruženjima i fondacijama BiH čija je neosporna vrijednost da je u ravnopravan položaj stavio sva lica na teritoriji BiH. To znači da je u posljednjih 15-ak godina došlo do snažnijeg razvoja nevladinog sektora. Podrška tome data je i potpisivanjem Sporazuma o saradnji između Savjeta ministara BiH i nevladinog sektora u BiH u maju 2007. godine. Mada se ne radi o zakonski obavezujućem dokumentu, njegova snaga počiva na saglasnosti partnera za međusobnim konsultacijama, razgovorima i dogovorima naročito onda kada se radi o važnim pitanjima i temama. Sporazum apostrofira naročito one teme koje se tiču saradnje nevladinog sektora sa nižim organima vlasti, jer lokalne zajednice imaju niz komplementarnih funkcija i zajedničkih vrijednosti koje će ovim a i drugim sporazumima biti u budućnosti unaprijeđene. To je važno pitanje imajući u vidu da se veliki broj NVO u svom radu nije afirmisao jer je u većini slučajeva dobijao podršku od međunarodnih donatora a u praksi nisu imale rezultata. Zbog ovih i drugih problema u nevladinom sektoru potrebno je i dalje jačati kontinuiranu saradnju vladinog i nevladinog sektora uz poseban naglasak za jačanje materijalne osnove i finansijskih mogućnosti NVO-a za realizaciju djelatnosti i ciljeva za koje su osnovane, jer bez nezavisnosti tog sektora nema ni odgovornog izvršavanja obaveza ni unapređenja kvaliteta njegovog djelovanja.

Širenje informacija

41. U odgovoru pod rednim brojem 39. ukazali smo na način i kvalitet upoznavanja nadležnih organa vlasti u BiH i šire javnosti sa Zaključnih napomena UN Komiteta za zaštitu prava svih radnika i članova njihovih porodica koji je UN Komitet usvojio na 113 sjednici održanoj 29. aprila 2009. godine.

PRILOG 1.

OCJENE I PODACI SADRŽANI U MIGRACIONOM PROFILU BiH ZA 2010. GODINU KOJI DAJU KONKRETNIJU SLIKU O BORAVKU I KRETANJU STRANACA U BiH

Da bi slika migracionih kretanja i položaj radnika migranata i članova njihovih porodica u BiH bila potpunija poslužiće nam ocjene, stavovi i podaci koje je Ministarstvo sigurnosti BiH – Migracioni sektor objavilo u Migracionom profilu BiH za 2010. godinu. Između ostalog ukratko ćemo navesti sljedeća pitanja: ukupan broj izdatih radnih dozvola za 2009. i 2010. godinu; stalni boravak stranaca u BiH; ilegalne migracije i preduzete mjere protiv njihovog neregularnog boravka; otkazi boravka stranaca; rješenja o protjerivanju; stavljanje stranaca pod nadzor; prisilno udaljavanje stranaca; povratak neregularnih migranata; privremeni i stalni boravak stranaca; otkriveni nezakoniti prelasci državne granice; odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice; samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH; dobrovoljni povratak državljanina BiH u BiH uz pomoć IOM-a; emigracija iz BiH.

1. Izdate radne dozvole strancima

Prema podacima sadržanim u Migracionom profilu BiH za 2010. godinu sačinjenih na osnovu podataka Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a na osnovu podataka pristiglih iz entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH, ukupan broj radnih dozvola koje su izdate strancima u Bosni i Hercegovini iznosio je u 2009. godini 2.592, a u 2010. godini 2.325 radnih dozvola, što predstavlja smanjenje od 10,30%.

Najveći broj stranaca koji imaju radne dozvole u BiH su državljani Srbije, a nakon njih slijede državljani Kine, Turske, Hrvatske, Ruske Federacije, Crne Gore, Austrije, Slovenije, Njemačke, Makedonije te nekih starih članica Evropske unije. U 2010. godini uočava se, za većinu prezentiranih zemalja, trend pada izdatih radnih dozvola u BiH u odnosu na 2009. godinu, a također je uočljiv i trend porasta radnih dozvola izdatih državljanima Austrije, Hrvatske i Njemačke.

Najveći broj radnih dozvola u 2010. godini izdat je u sljedećim djelatnostima: trgovini 713, prerađivačkoj industriji 450, zatim ostale društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti 415, te obrazovanju 301 radna dozvola.

2. Stalni boravak

Stalni boravak može se odobriti strancu pod sljedećim uslovima: da na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, da raspolaže dovoljnim i redovnim sredstvima za izdržavanje, da ima obezbjeđen odgovarajući smještaj i da ima obezbjeđeno zdravstveno osiguranje.

Analizirajući trend izdatih dozvola za stalni boravak (naljepnica boravka) uočava se padajući tok od 2001. do 2002. godine što je posljedica, kao i kod dozvola za privremeni boravak, uvođenja naljepnica za boravak u maju 2002. godine koje su se štampale tada u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine – Sektor za imigraciju i azil, koji je imao prava nadzora u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja i predmeta o odobrenom stalnom boravku od strane Kantonalnih Ministarstava unutrašnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstva unutrašnjih poslova Republike srpske i Policije Distrikta Brčko.

Broj odobrenih stalnih boravaka strancima u BiH u 2010. godini se smanjio za 12,26% u odnosu na 2009. godinu.

Najčešće zemlje porijekla stranaca koji su dobili stalni boravak u BiH u 2009. i 2010. godin su bile Kina, Makedonija, Hrvatska i Turska.

Prema Izvještaju Službe za poslove sa strancima BiH za 2010. godinu, „analizom odobrenih stalnih boravaka evidentno je da je stalni boravak državljanima Republike Srbije odobren u veoma malom procentu, dok u odobrenjima/produženjima privremenog boravka zauzimaju najveći procenat. Naime, Sporazum o dvojnomoj državljanstvu omogućava državljanima Republike Srbije da prije steknu uslove za prijem u državljanstvo BiH, nego uslove za odobrenje stalnog boravka, te je iz tog razloga procenat odobrenja stalnog boravka državljanima Republike Srbije izuzetno mali.“

3. Privremeni boravak

Stranac zahtjev za odobrenje boravka u BiH podnosi DKP-u BiH ili nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za poslove sa strancima, lično ili putem zakonskih zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak, odnosno bezviznog boravka, odobrenog boravka ako se radi o produženju privremenog boravka po istom osnovu ili stalnom boravku. O zahtjevu za odobrenje boravka i o zahtjevu za produženje boravka odlučuje rješenjem Služba za poslove sa strancima.

Shodno Zakonu koji je stupio na snagu 2008. godine odobrenje privremenog boravka može se izdati iz opravdanih razloga, kao što su: brak ili vanbračna zajednica s državljaninom BiH, spajanje porodice, obrazovanje, naučno istraživački, umjetnički ili sportski rad ili rad konsultanata, Aktuelni pokazatelji pokazuju da je u BiH tokom 2010. godine došlo do povećanja boravišnih dozvola za privremeni boravak za 8,24% u odnosu na 2009. godinu. Tokom 2010. godine ukupno je podneseno 9.084 zahtjeva za odobrenje stalnog ili privremenog boravka stranaca u BiH. Privremeni boravak odobren je za 8.131 stranca. Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2010. godini najviše stranih državljana u BiH ima odobren privremeni boravak po osnovu: brakasa državljaninom BiH, izdate radne dozvole, obrazovanja, spajanja porodice, volonterskog rada, vlasništva na nepokretnoj imovini i realizacije projekata značajnih za BiH.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere protiv stranaca

Prema izvještaju Službe za poslove sa strancima BiH za 2010. godinu, ova Služba je vršila inspekcijske kontrole boravka stranaca nad fizičkim i pravnim licima koji pružaju usluge smještaja, turističkim agencijama, obrazovnim institucijama, preduzećima i institucijama u kojima rade stranci po osnovu izdate radne dozvole, preduzećima u kojima su osnivači strani državljani, kontrole adresa stanovanja i promjene adrese stanovanja. Ove kontrole su jedan od osnovnih načina otkrivanja ilegalnih imigranata u BiH, te vode poduzimanju mjera protiv stranaca.

Mjere koje se poduzimaju protiv stranaca nakon otkrivanja ilegalnog boravka uključuju: otkaz boravka bezviznog ili privremenog, otkaz stalnog boravka, otkaz boravka bezviznog ili privremenog sa protjerivanjem, rješenja o protjerivanju, stavljanje stranaca pod nadzor i prisilno udaljenje stranaca iz BiH.

Prema Izvještaju o radu Službe za poslove sa strancima za 2010. godinu broj izrečenih mjera prema strancima u posljednje dvije godine je rezultat „kontinuiranih operativnih aktivnosti inspektora za strance na prikupljanju saznanja i informacija o organizatorima ilegalnih prebacivanja i krijumčarenja lica, pravcima kretanja ilegalnih migranata, te blagovremenim dostavljanjem informacija drugim bezbjedonosnim agencijama za provođenje zakona, što je rezultiralo procesuiranjem lica umješanih u ilegalno prebacivanja i krijumčarenje stranih državljana, a samim tim i smanjenjem ilegalnih ulazaka stranaca u BiH, također pojačanim aktivnostima agencija za provođenje zakona na sprječavanju i suzbijanju ilegalnih migranata, kao i procesuiranje lica umješanih u navedena krivična djela, dovelo je do toga da pravac i ruta kretanja ilegalnih migranata obilazi područje BiH, a ide preko Srbije prema Mađarskoj i dalje prema zemljama Zapadne Evrope.“

5. Otkaz boravka

Tokom 2009. godine ukupno je otkazano 566 boravaka (530 bezviznih ili privremenih boravaka, te 36 stalnih boravaka).

Tokom 2010. godine, ukupno je otkazano 503 boravka (397 bezviznih ili privremenih i 106 stalnih boravaka).

Najviše rješenja o otkazu boravka je izdato državljanima Srbije, Hrvatske, Kine i Tuske.

Najčešći razlozi za donošenje rješenja o otkazu boravka su „rad bez posjedovanja radne dozvole“ i „izmjene okolnosti na osnovu kojih je izdato odobrenje boravka u takvoj mjeri da bi isključile svaku mogućnost izdavanja odobrenja boravka“.

6. Rješenja o protjerivanju

Tokom 2009. godine, doneseno je ukupno 474 rješenja o protjerivanju, dok je ovaj broj u 2010. godini iznosio 410.

Takođe u 2010. godini su donešena 73 rješenja o otkazu bezvизnog ili privremenog boravka sa mjerom protjerivanja i to najviše za državljane Srbije (66), a slijede Bugarska (3), Hrvatska (2), Albanija (1) i Turska (1).

Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2010. godini izrečene mjere protjerivanja stranim državljanima najviše su izricane iz razloga što su prekršili propise o prelasku državne granice, osobama prihvaćenim na osnovu Sporazuma o readmisiji, osobama pravosnažno osuđenim za krivična djela, osobama koje predstavljaju prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH, te ostalih razloga.

7. Stavljanje stranaca pod nadzor

Stavljanje stranaca pod nadzor je mjera kojom se na osnovu odredbi propisanih Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu donosi rješenje o stavljanju stranca pod nadzor, a stranac se smješta u Imigracioni centar. Imigracioni centar, prvobitnog kapaciteta 40 mjesta, se nalazi u Službi za poslove sa strancima i isti je stavljen u funkciju 30.06.2008. godine od kada je mjera stavljanja stranca pod nadzor počela da se realizuje. Nova zgrada Imigracionog centra kapaciteta 80 mjesta, otvorena je 23.11.2009. godine. Otvorenjem novog objekta od čvrstog materijala, smještajni kapacitet Imigracionog centra dodatno je proširen na 120 mjesta.

Tokom 2009. godine, ukupno je 191 stranac stavljen pod nadzor. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Srbije, zatim Albanije, Turske, Makedonije, Kine i Pakistana. Tokom 2010. godine, ukupno je 312 stranaca stavljen pod nadzor u Imigracioni centar. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Srbije, zatim Albanije, Turske, Afganistana i Hrvatske dok je kod 13 stranaca utvrđivanje identiteta, odnosno državljanstva u toku. Također u 2010. godini su 42 lica smještena pod nadzor u mjestu boravišta. Prezentujemo grafički prikaz donesenih rješenja o stavljanju stranaca pod nadzor u Imigracioni centar za 2010. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

Prema Izvještaju Službe za poslove sa strancima od ukupnog broja primljenih korisnika Imigracionog centra „50 lica je preuzeto po osnovu Sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom, dva lica po osnovu Sporazuma o readmisiji između Vijeća ministaru BiH i Vlade Republike Srbije i jedno lice po osnovu Sporazuma o readmisiji između Vijeća ministaru BiH i Vlade Republike Slovenije.“ Takođe, prema istom Izvještaju Službe za poslove sa strancima „ukupno je predato 101 lice, od čega je 70 lica predato po osnovu Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Savjeta ministara Srbije o vraćanju i prihvaćanju osoba koje ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za ulazak ili boravak na teritoriji druge države, 16 po osnovu Sporazuma između Savjeta ministara BiH i Vlade Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju lica čiji je ulazak ili boravak nezakonit, 9 po osnovu Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Savjeta ministara BiH o Saradnji u predaji i prihvatu lica kod kojih je boravak protuzakonit, 5 po osnovu Sporazuma između Savjeta ministara BiH i Vlade Republike Slovenije o prihvatu lica čiji je boravak nezakonit te 1 lice po osnovu Sporazum između BiH i EZ o readmisiji“.

8. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Udaljenje stranaca iz BiH je mjera koju preduzima Služba za poslove sa strancima u slučajevima kad je strancu donešeno rješenje kojim mu se nalaže napuštanje BiH i isto je postalo izvršno, a stranac u ostavljenom roku u rješenju za dobrovoljni povratak ne želi dobrovoljno da napusti BiH. Ova mjera podrazumjeva prisilno udaljenje stranca iz BiH.

Prema podacima iz Izvještaja Službe za poslove sa strancima „tokom 2010. godine prisilno je udaljeno 19 stranaca (12 stranaca prisilno su udaljili direktno Terenski centri Službe za poslove sa strancima, a 7 stranaca je prisilno udaljeno iz Imigracionog centra), a u 2009. godini 109 stranaca je prisilno udaljeno iz BiH. Smanjenje realizacije ove mjere od 82,57% u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu, je posljedica odluka stranaca da dobrovoljno i samoinicijativno napuste BiH, ili ukoliko se nalaze u Imigracionom centru, uz pomoć IOM-a dobrovoljno napuste zemlju. Navedeni

pokazatelji ukazuju da se promoviše i prioritarno koristi dobrovoljni povratak u zemlje porijekla što je humaniji i efikasniji postupak u odnosu na prisilni povratak. Udaljenje stranaca je lakše, brže i ekonomičnije ukoliko se mogu koristiti sporazumi o readmisiji, što podrazumjeva da je Bosna i Hercegovina potpisala sporazum o readmisiji sa državom u koju se stranac udaljava i da je navedeni sporazum stupio na snagu.

9. Povratak neregularnih migranata

Povratak neregularnih migranata prezentira podatke i analizira kretanja osnovnih parametara u oblastima:

- Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz asistenciju i pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM),
- Dobrovoljni povratak stranaca iz BiH u zemlje porijekla uz pomoć IOM-a,
- Prihvat i povratak po sporazumu o readmisiji sa Republikom Hrvatskom,
- Samostalan dobrovoljni povratak stranaca iz BiH. 14 Služba za poslove sa strancima BiH. „Izveštaj o radu za period 1.1.2010. do 31.12.2010. g.“ Sarajevo, januar 2011., str. 27.

10. Dobrovoljni povratak državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Bosna i Hercegovina je učestvovala u programima dobrovoljnih povrataka državljana BiH iz drugih zemalja. Ti programi su, uglavnom, realizovani posredstvom IOM-a. Prema podacima IOM-a u vremenskom periodu od 2001 do 2010. godine ukupano je vraćeno u zemlju 4.419 državljana BiH. Međutim, tokom 2009. i 2010. godine uočen je pad dobrovoljnih povrataka uz pomoć IOM-a, što može biti posljedica nedostatka finansijskih sredstava za navedene programe, ali i pokazatelj da su državljani BiH riješili svoj status u zemljama gdje borave i rade.

11. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

Nezakonit prelazak granice podrazumjeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH na graničnom prelazu ili izvan graničnog prelaza, a navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva. Tokom 2009. godine, ukupno je 381 osoba otkrivena u pokušaju ilegalnog prelaska granice BiH. U toku 2010. godine, zabilježen je ukupan broj od 322 osobe. Ovi podaci indiciraju smanjenje broja otkrivenih nezakonitih prelazaka za 15,49%. Prema raspoloživim podacima, najviše otkrivenih nezakonitih prelazaka se odnosilo na državljane BiH. Što se tiče stranaca, državljani susjednih zemalja i zemalja regije prednjače. Od prezentovanog broja otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana Srbije, na nosioce putnih isprava UNMIK odnosi se 15 za 2009. godinu i 15 za 2010. godinu. Analizirajući raspoložive podatke uočeno je da 41,61% ukupno otkrivenih nezakonitih prelazaka u 2010. godini se odnosi na državljane BiH, međutim navedeni procenat je smanjen u odnosu na 2009. godinu kada je iznosio 44,36%. Također, uočen je i značajan pad otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana ostalih zemalja gdje prednjače državljani Makedonije (71,43%), Hrvatske (65,00%), Turske (53,33%), Srbije (27,59%) i Albanije (22,45%). Prema podacima iz izvještaja o radu Granične policije BiH „na graničnim prelazima u 2010. godini (ukupno ulaz i izlaz) registrovana su 93 (na ulazu 36 + na izlazu 57) lica u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 229 (na ulazu 144 + na izlazu 85) lica“, dok je tokom 2009. godine "na graničnim prelazima (ukupno ulaz i izlaz) registrovano je 110 (na ulazu 46 + na izlazu 64) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prelaza (granični pojas) 271 (na ulazu 142 + na izlazu 129) osoba". Navedeni podaci ukazuju na tendenciju većeg broja ilegalnih prelazaka državne granice van graničnih prelaza. U 2009. godini, ilegalni izlasci su činili oko 50,65% od ukupnog broja lica otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (381), dok je ovaj procenat u 2010. godini iznosio 44,10% (od 322).

Što se tiče kopnene granice, informacije Granične policije BiH govore da se veći broj ilegalnih prelazaka (ulazaka i izlazaka) registruje van samih graničnih prelaza. Međutim, zabilježen je i određeni broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima.

Analizirajući raspoložive podatke o broju otkrivenih nezakonitih prelazaka u BiH prema vrsti granice i susjednim zemljama evidentno je da je na kopnenoj granici u 2010. godini otkriveno 307 osoba, što je smanjenje za 15,89% u odnosu na 2009. godinu kad je na istoj granici otkriveno 365 nezakonitih prelazaka. Također, uočava se skoro isti broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima, tako da je u 2010. godini otkriveno 15 osoba u nezakonitom prelasku granice, a u 2009. godini taj broj je iznosio 16 osoba.

Za analizu je karakteristična državna granica sa Republikom Hrvatskom na koju se odnosi 54,35% od svih ilegalnih prelazaka državne granice u prošloj godini. Prema podacima Granične policije BiH najviše ilegalnih izlazaka je zabilježeno na granici prema Republici Hrvatskoj i iznosi 79,58% svih osoba otkrivenih prilikom ilegalnog izlaska preko državne granice što ukazuje da se ilegalni migranti uglavnom odlučuju na izlazak iz BiH na ovom dijelu granice. Očigledan je opadajući trend po svim parametrima u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu.

Prezentovani pokazatelji, kao i komparativna analiza istih ukazuje na dobre rezultate u ovoj oblasti u toku 2010. godine, te se može zaključiti da je ovakvo stanje rezultat provedenih aktivnosti Granične policije BiH na suprostavljanju ilegalnim migracijama.

12.Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

Odbijanje ulaska je mjera koju u skladu sa Zakonom realizira Granična policija BiH samo prema stranim državljanima i licima bez državljanstva koji pokušavaju legalno preći državnu granicu BiH i ući u BiH, a da pri tome ne ispunjavaju Zakonom propisane uslove za ulazak. U navedenim slučajevima Granična policija BiH odbija ulazak tim licima, a u skladu sa odredbama propisanim Zakonom donosi i rješenje o odbijanju ulaska. Stranac ili lice bez državljanstva može se na navedenu odluku žaliti Ministarstvu sigurnosti, ali podnošenje žalbe ne omogućava ulazak u BiH.

Nezakonit prelazak granice podrazumjeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH, navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

13.Odbijanje ulaska u BiH

Strancu koji ne ispunjava opše uslove za ulazak u BiH prema članu 19. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu BiH, niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka o ulasku pod posebnim uslovima, može biti odbijen ulazak u BiH.

Analizirajući podatke o broju odbijenih ulazaka na granici u prezentovanom periodu uočava se da je od 2004. godine, kada je zabilježen značajan rast, konstantan opadajući trend ovih parametara. Izraziti rast u 2004. godini, ali i pad u 2005. godini, između ostalog, je i posljedica situacije da je Evropska unija 01.maja 2004. godine proširena sa 10 novih zemalja, ali da su vize za devet zemalja čijim državljanima je bila potrebna viza za ulazak u BiH ukinute tek u 2005. godini (21. juli 2005.godine). Tokom 2008. godine, broj odbijenih ulazaka u BiH je više nego prepolovljen u odnosu na 2007. godinu, s tim da je u 2009. godini došlo do porasta broja odbijenih ulazaka za 64,51%, da bi se taj broj značajno smanjio u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu za 31,14% i iznosio je 3.514 odbijenih ulazaka.

U odnosu na 2009. godinu, vidna je velika razlika u broju odbijenih ulazaka u 2010. godini gdje je došlo do smanjenja za 31,14%.

Najveći broj odbijenih ulazaka u BiH odnosi se na susjedne države: Hrvatske (935), Srbije (864) i Crne Gore (213) što iznosi 57,26% od ukupno odbijenih ulazaka u BiH. Od prezentovanog broja odbijenih ulazaka u BiH državljanima Srbije, na nosioce putnih isprava UNMIK odnosi se 139 za

2009. godinu i 150 za 2010. godinu. Neophodno je napomenuti da u 2010. godini dolazi da značajnog pada broja odbijenih ulazaka koji se odnosi na državljane Njemačke (84,68%), Makedonije (75,86%), Italije (46,84%), Ruske Federacije (46,42%), Hrvatske (36,39%), Albanije (34,40%) i Srbije (26,78%). Tokom 2010. godine odbijen je ulazak u BiH za 3.514 stranaca, od toga na kopnenoj granici BiH 3.321, a na međunarodnim aerodromima 193 odbijena ulaska. Razlozi za odbijanje ulaska stranim državljanima u BiH bili su: neposjedovanje važeće putne isprave (58%); neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH ili odobrenja boravka propisano Zakonom (22%); neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu (8%); nemogućnost dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka (6%); namjerno davanje pogrešnih podataka koji se tiču prava na ulazak u BiH (4%) i ostali razlozi (2%).

Prema informacijama Granične policije BiH, „većina odbijenih prelazaka državne granice na međunarodnim aerodromima je iz razloga namjernog davanja pogrešnih podataka koji se tiču prava na ulazak u BiH, dok je na ostalim graničnim prelazima u najvećem dijelu razlog neposjedovanje važeće putne isprave i neposjedovanje vize.“

14. Sticanje državljanstva BiH

Ministarstvo civilnih poslova, koje je nadležno za izdavanje saglasnosti za sticanje državljanstva BiH, je zahtjev za dostavu podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH putem naturalizacije i provedbe međudržavnih ugovora o dvojnomo državljanstvu prosljedilo nadležnim entitetskim ministarstvima. Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske su dostavili tražene podatke, razvrstane po zemljama porijekla, polu i dobi osoba koje su stekle državljanstvo BiH u 2009. i 2010. godini. Dostavljeni podaci su analizirani i predstavljeni po godinama.

Najviše državljanstava BiH u protekle dvije godine su stekli državljani Srbije i Hrvatske. Državljanstvo BiH je u 2009. godini steklo 945 osoba, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 758 osoba. Državljanstvo BiH i Federacije BiH u 2009. godini steklo je 417 osoba, od toga po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 409 osoba. Državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2009. godini stekla je 528 osoba, od toga po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 349 osoba.

Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2010. godini iznosio je 827 i manji je za 12,49% u odnosu na 2009. godinu. Od tog broja na osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije otpada 728 osoba. U 2010. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH steklo je 525 osoba, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 478 osoba, dok su državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2010. godini stekle 302 osobe, od čega po osnovu Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 250 osoba.

Analiza ukupnih podataka o licima koje su dobile državljanstvo BiH prema dobi i polu ukazuju da je najviše lica koja su stekla državljanstvo BiH u dobi od 18 do 59 godina i da je državljanstvo BiH steklo više žena nego muškaraca.

15. Međunarodna zaštita /azil

Zahtjeve za azil u BiH do 30.6.2004. godine zaprimao je i rješavao UNHCR, po procedurama UNHCR-a.

Kompletan postupak po zahtjevu za azil, odnosno zahtjevu za međunarodnu zaštitu, organi BiH su preuzeli 1.7.2004. godine i postupak provode po zakonodavstvu BiH. Prvostepeni organ je Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, a drugostepeni organ koji rješava po izjavljenim tužbama na prvostepena rješenja, u ovom postupku, je Sud BiH. U postupku po međunarodnoj zaštiti ispituje se i princip „zabrane vraćanja“, a odluka koju donese prvostepeni organ po zahtjevu za međunarodnu zaštitu može da bude:

- a) zahtjev za međunarodnu zaštitu se usvaja i strancu priznaje izbjeglički status u BiH;
- b) zahtjev za međunarodnu zaštitu se usvaja, ne priznaje izbjeglički status i priznaje status supsidijarne zaštite;
- c) zahtjev za međunarodnu zaštitu se odbija, a strancu određuje rok u kojem mora napustiti BiH;

- d)obustavlja se postupak za međunarodnu zaštitu i strancu određuje rok u kojem mora napustiti BiH; ili
- e)odbacuje se zahtjev za međunarodnu zaštitu i strancu određuje rok u kojem mora napustiti BiH.

Stranac koji je prethodno iscrpio sve pravne lijekove i po čijem je zahtjevu doneseno pravosnažno rješenje iz člana 116. (Odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu) tačke c) kojim se zahtjev za međunarodnu zaštitu odbija ili konačna odluka iz člana 116. tačke d) i e) kojom se postupak za međunarodnu zaštitu obustavlja ili se zahtjev za međunarodnu zaštitu odbacuje, ali za kojeg se u postupku po zahtjevu za međunarodnu zaštitu utvrdi da i pored toga ne može biti udaljen iz BiH zbog razloga propisanih članom 91. (Princip zabrane vraćanja, »non-refoulement«) Zakona, prelazi u nadležnost Službe za poslove sa strancima. U ovom slučaju strancu Služba za poslove sa strancima izdaje odobrenje za privremeni boravak iz humanitarnih razloga u smislu člana 54. (Privremeni boravak iz humanitarnih razloga) stava (1) tačke d) Zakona. Izuzetno, strancu za kojeg je utvrđeno da predstavlja prijetnju za javni poredak, javni red i mir ili sigurnost BiH, Služba za poslove sa strancima će odrediti mjeru stavljanja pod nadzor u skladu s odredbama članova 98. do 104. Zakona. Služba za poslove sa strancima će u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti i drugim ministarstvima i Vijećem ministara poduzeti sve neophodne radnje u skladu sa zakonom, ostalim propisima BiH i međunarodnim pravom u vezi rješavanja konačnog statusa ovih stranca.

U cilju definisanja trenda u oblasti azila prezentujemo podatke o podnešenim zahtjevima za azil, odnosno međunarodnu zaštitu, u periodu od 2001. godine do 2010. godine.

U posmatranom periodu zahtjevi za azil u BiH podnošeni su UNHCR-u od 2001. godine do 30.06.2004. godine i u tom periodu azil u BiH zatražilo je 2.249 osoba. Sve zahtjeve koje je zaprimio UNHCR iste je i rješavao po procedurama UNHCR-a. U periodu od 2001. do 2006. godine, kad je okončan postupak rješavanja zaprimljenih zahtjeva, UNHCR je priznao izbjeglički status za 355 osoba (2001. - 36 osoba, 2002. - 88 osoba, 2003. - 20 osoba, 2004. -41 osoba, 2005 - 163 osobe i 2006 - 7 osoba)¹⁹.

Nadležni organi BiH su od 1.7.2004. godine do 31.12.2010. godine zaprimili 445 zahtjeva za azil, odnosno međunarodnu zaštitu u BiH. Po osnovu 445 zahtjeva, azil u BiH je zatražilo 1.124 osobe. U navedenom periodu nadležni organi BiH odobrili su izbjeglički status za osam osoba.

U proteklom periodu UNHCR je realizovao i projekte preseljenja u treće zemlje, tako da je na kraju 2010. godine u BiH bilo 176 osoba sa priznatim izbjegličkim statusom.²⁰

U 2010. godini UNHCR je 9 osoba sa izbjegličkim statusom porijeklom sa Kosova preselio u Kanadu.²¹

U skladu sa prenosom nadležnosti, u 2004. godini azil u BiH je zatražila 301 osoba, od toga UNHCR-u je podneseno zahtjeva za 203 osobe, a nadležnim organima BiH je podnešeno zahtjeva za 98 osoba.

Velike razlike u broju osoba koje su zatražile azil, odnosno međunarodnu zaštitu u BiH posmatran po godinama podnošenja zahtjeva je posljedica promjene pravne regulative koja je definisala status privremenog prihvata u postupku masovnog priliva koji se odnosio na državljane Srbije.

Posmatrajući trend podnošenih zahtjeva za azil uočava se maksimum u 2003. godini što je posljedica donošenja u novembru 2001. godine Odluke o djelimičnom prestanku primjene uputstva o privremenom prihvatu izbjeglica iz SR Jugoslavije u BiH („Sl. glasnik BiH" broj 28/01), kojom je prestala primjena statusa privremene zaštite na novopristigle osobe. Također, očit je rast trenda podnesenih zahtjeva i u 2007. godini što je posljedica prestanka privremenog prihvata za državljane Srbije porijeklom sa Kosova koji se desio septembra 2007. godine.

U navedenim slučajevima osobe koje su izgubile status privremene zaštite mogle su podnijeti zahtjev za azil/međunarodnu zaštitu u BiH, što su one uglavnom i koristile. U 2010. godini dolazi do smanjenja broja zahtjeva za azil/međunarodnu zaštitu u odnosu na 2009. godinu za 9,86% i iznosio je 38 zahtjeva za 64 osobe.

U cilju analize aktuelne situacije u oblasti međunarodne zaštite prezentujemo podatke koji se odnose na podnesene zahtjeve za međunarodnu zaštitu i broju osoba po navedenim zahtjevima za 2009. i 2010. godinu.

Kao što se vidi iz prezentovanih podataka u 2009. godini podnešena su 32 zahtjeva za 71 osobu, a u 2010. godini podneseno je 38 zahtjeva za 64 osobe, što predstavlja smanjenje broja zahtjeva za 9,86%. Najveći broj tražitelja azila/međunarodne zaštite su državljani Srbije (uglavnom porijeklom sa Kosova) i to u 2009. godini podneseno je 17 zahtjeva za 55 osobe, a u 2010. godini podneseno je 12 zahtjeva za 35 osoba.

Iz drugih zemalja, izuzev Irana i Kameruna (u 2010. godini), podnošeni su pojedinačni zahtjevi za međunarodnu zaštitu.

U 2010. godini, su podnešena tri zahtjeva za tri osobe iz Afganistana koji se odnose na kategoriju maloljetnika bez pratnje.

U cilju preciznog definisanja aktuelnog stanja u oblasti međunarodne zaštite prezentujemo, uz kratku analizu, uporedne podatke o podnesenim zahtjevima i donešenim odlukama u 2009. i 2010. godini iskazane u broju osoba.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2009. godini ukupno su podnijeta 32 zahtjeva za međunarodnu zaštitu u BiH za 71 osobu. Te godine, ukupno za razmatranje je bilo zahtjeva za 293 osobe (uzimajući u obzir predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina - za 222 osobe). Od ukupnog broja zahtjeva podnesenih u 2009. godini, 70 lica je bilo predmetom zahtjeva za međunarodnu zaštitu u BiH po prvi put, dok je jedan zahtjev za jedno lice ponovljen. Tokom godine, 61 lice je povuklo svoje zahtjeve. Na kraju 2009. godine, ostalo je neriješeno 42 zahtjeva za 127 osoba.

U smislu odluka po zahtjevima za međunarodnu zaštitu koji su razmatrani tokom 2009. godine, Bosna i Hercegovina je priznala izbjeglički status za jednu osobu iz Šri Lanke, a za pet osoba iz Srbije je priznata supsidijarna zaštita ili privremeni boravak iz humanitarnih razloga zbog principa „zabrane vraćanja“. Svi ostali riješeni zahtjevi, njih 56 koje se odnose na 160 osoba, su ili odbijeni prvostepenom ili pravosnažnom odlukom, ili su postupci obustavljeni prvostepenom ili pravosnažnom odlukom. Najviše zahtjeva je odbijeno državljanima Srbije -41 zahtjev za 144 osobe, kojih je i bilo daleko najviše. Razlozi za ovakve odluke odnose se najvećim dijelom na neosnovanost podnesenih zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2010. godini ukupno je podnijeto 38 zahtjeva za međunarodnu zaštitu u BiH za 64 osobe. Ukupno za razmatranje je bilo 80 zahtjeva za 191 osobu (uzimajući u obzir predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina - za 127 osoba). Što se tiče strukture podnešenih zahtjeva u prošloj godini važno je napomenuti da su svi zahtjevi podnešeni po prvi put. Tokom godine odbijeno je 50 zahtjeva za 152 osobe, dok je 14 lica povuklo svoje zahtjeve. Na kraju 2010. godine, ostalo je neriješeno 22 zahtjeva za 25 osoba.

Što se tiče odbijenih zahtjeva (50 zahtjeva) osnovni razlog za odbijanje je neosnovanost po članu 110. stav 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznanje statusa međunarodne zaštite. Takvih je u prošloj godini bilo ukupno 44 (88%). Sledeći razlog za odbijanje je da je zahtjev bio kontradiktoran, nevjerovatan ili nedosljedan i ukupno ih je bilo 4 (8%), dok je razloga za isključenje primjene međunarodne zaštite bilo za 2 zahtjeva (4%).

U 2010. godini je također obustavljeno 8 zahtjeva za 14 osoba, a razlozi za obustavljanje su propisani Zakonom o upravnom postupku.

Kao i prethodnih godina, daleko najviše zahtjeva za međunarodnu zaštitu u 2010. godini podneseno je od strane državljanina Srbije - ukupno za 35 osoba, odnosno 151, uključujući neriješene zahtjeve iz prethodnih godina. Tokom 2010. godine, povučeni su zahtjevi za 11 osoba iz Srbije, a na kraju godine, ostala su neriješena 2 zahtjeva za 2 osobe, državljanina Srbije.

16.Vize

Viza je dozvola za prelazak državne granice koja omogućuje ulazak u zemlju i boravak u roku određenom u vizi ili prelazak (tranzit) preko teritorija BiH ako stranac za to ispunjava uslove. U pravilu, stranac je dužan vizu pribaviti prije dolaska na granični prijelaz BiH, ukoliko nije državljanin zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH. Vize izdaje Ministarstvo vanjskih poslova preko Diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH (u daljem tekstu: DKP BiH). U

izuzetnim slučajevima, propisanim Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu (u daljem tekstu: Zakon) vizu može izdati na granici Granična policija BiH.

17. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH

Prema informacijama dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova dajemo tabelarni i grafički pregled broja izdatih viza po godinama sa kratkom analizom uočenog trenda.

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u prezentovanom periodu u DKP-ima BiH evidentan je kontinuitet opadajućeg trenda sa izrazitim padom u periodu između 2002. i 2003. godine što je posljedica obezbjeđenja naljepnica za vize u maju 2002. godine. Značajn pad evidentan je i u periodu između 2005. i 2006. godine što je rezultat ulaska u Evropsku uniju sljedećih zemalja: Republika Češka, Kipar, Estonija, Mađarska, Latvija, Litvanija, Malta, Poljska, Slovačka i Slovenija (1.5.2004.), a državljani navedenih zemalja, izuzev Slovenije oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH, koja je stupila na snagu 21.7.2005. godine. Značajan pad u broju izdatih viza u periodu 2008. godine u odnosu na 2007. godinu je posljedica ulaska u Evropsku uniju Rumunije i Bugarske (1.1.2007.), a državljani navedenih zemalja oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća ministara BiH, koja je stupila na snagu 28.6.2007. godine. Kontinuirani pad broja izdatih viza u DKP-ima je nastavljen i u 2009. godini što je rezultat donošenja Odluke Vijeća ministara o vizama koja je stupila na snagu 24.12.2008. godine. Što se tiče 2010. godine uočen je blagi porast u broju izdati viza (3,65%) u odnosu na 2009. godinu.

U cilju definisanja aktuelne problematike u oblasti viza prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2009. i 2010. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara.

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u DKP-ima BiH u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu razvrstane po zemljama čijim državljanima je izdato najviše viza za ulazak u BiH uočava se smanjen broj izdatih viza, pored Albanije, čiji državljani su oslobođeni pribavljanja viza za ulazak u BiH, i kod većine drugih prezentovanih zemalja kao što su: Indonezija, Južna Afrika, Srbija (nosioci UNMIK pasoša), Kina, Obala Slonovače, Ruska Federacija, Sudan i Uganda. Opadajući trend izdatih viza od 2008. godine može se objašnjavati zakonodavnim promjenama viznog sistema jer je Zakonom koji je stupio na snagu u maju 2008. godine omogućeno izdavanje vize za kratkoročni boravak (Viza- C) koja omogućava strancu ulazak i boravak u periodu od 90 dana u razdoblju od šest mjeseci i vize za dugoročni boravak (Viza-D) koja omogućuje strancu ulazak i boravak u BiH u periodu od šest mjeseci u razdoblju od jedne godine, počevši od dana prvog ulaska i uz mogućnost jednog ili više ulazaka u BiH. Značajno povećanje broja izdatih viza u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu uočeno je kod državljana Filipina, Bjelorusije, Saudijske Arabije, Libije, Jordana, Moldavije, Sirije, Libanona i Ukrajine. Prema podacima dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova, broj neriješenih prenesenih zahtjeva iz 2009. u 2010. godinu je iznosio 26 zahtjeva, a broj zaprimljenih zahtjeva u 2010. godini je bio 9.994. U prošloj godini je pozitivno riješeno 9.623 zahtjeva ili 96,04%, a negativno je riješeno 62 zahtjeva ili 0,62%, dok su 335 zahtjeva ili 3,34% prenešena u narednu godinu. Najviše odbijenih zahtjeva se odnosilo na državljane Indije, Egipta i Libije, ukupno 37 zahtjeva ili 59,68%.

18. Vize izdate na granici

Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu BiH, u izuzetnim slučajevima, dozvoljava Graničnoj policiji BiH izdavanje vize na granici pod određenim uslovima (član 36.). Ovakva mogućnost je bila predviđena i prethodnim zakonodavstvom, s tim da je u kategorizaciji viza postojala i Viza F (viza koja se izdaje na granici). Novim Zakonom, koji je usvojen u maju 2008. godine, ova vrsta vize više ne postoji, već je propisano da Granična policija BiH, pri izdavanju viza na granici, poštuje novu kategorizaciju, te izdaje samo Vize A (aerodromska tranzitna viza), Viza B (tranzitna viza) i Viza C (viza za kratkoročni boravak za jedan ulazak do 15 dana).

Analizirajući podatke o broju izdatih viza na granici u prezentovanom periodu od 2004. godine izrazit je opadajući trend i može se zaključiti da se realizuje postavljeni cilj smanjenja broja izdatih viza na granici. Dostignuti pokazatelji rezultat su razvoja DKP mreže, razvoja pravnog okvira koji propisuje

da se viza na granici izdaje samo u izuzetnim Zakonom definisanim slučajevima i dosljedne primjene istog od strane Granične policije BiH.

U cilju definisanja aktuelnog stanja u oblasti izdavanja viza na granici prezentujemo uporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2009. i 2010. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, sa kratkom analizom uočenih parametara uz uvažavanje izmjena u zakonodavstvu radi potpunijeg tumačenja podataka.

Tokom 2009. godine došlo je do značajnog smanjenja izdatih viza na granici (49,56%) u odnosu na 2008. godinu i taj broj je iznosio 345 viza (Viza B, 9 i Viza C, 336), dok je u 2010. godini došlo do blagog smanjenja izdatih viza na granici (5,22%) i taj broj je iznosio 327 viza i sve su Vize C. S obzirom na opšte postavljene zahtjev i princip smanjenja broja viza koje se izdaju na graničnim prelazima, BiH može izvjestiti o konstantnom smanjenju broja izdatih viza na granici od 2004. godine do danas. Prema Godišnjem izvještaju o radu Granične policije BiH za 2010. godinu najviše viza na granici je izdato na Aerodromu Sarajevo (278 ili 85,02%).

U smislu najčešćih država porijekla stranaca kojima se izdaje viza na granici BiH, 2010. godina je pokazala da je najveći broj viza izdat stranim državljanima koji dolaze iz Ukrajine, Kazahstana, Gruzije, Gane, Azerbejdžana, Moldavije i Armenije. Što se tiče polne i starosne strukture, statistički podaci za 2010. godinu se prilično podudaraju sa 2009. godinom i pokazuju da je više viza izdato muškarcima (74,92%) nego ženama (25,08%), te da se u slučaju oba pola radi najvećim dijelom o osobama dobi od 18 do 59 godina, sa gotovo ravnomjernom zastupljenosti osoba dobnе grupe 18-35 i 36-59 godina starosti, kao što se vidi i u grafikonima koji slijede.

19. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice kao institucija u sklopu koje djeluje Sektor za iseljništvo, pripremiло je pregled i analizu stanja BH iseljništva na temelju raspoloživih podataka.

Opšta procjena migracijskih tokova

Bosna i Hercegovina je zemlja velikih migracionih kretanja. Samo u zadnjih pola vijeka suočna je sa svim vrstama migracija počev od spoljnih, unutarnjih, prinudnih, dobrovoljnih, legalnih, ilegalnih, migracija visokoobrazovanih i niskoobrazovanih. Najbrojniju grupu migranata čine osobe BH porijekla koji žive izvan zemlje. Prema podacima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice iz 2008. godine van zemlje živi najmanje 1.350.000 BH emigranata, dok je prema podacima Svjetske banke taj broj još i veći i iznosi 1.461.000 emigranata, što iznosi 38.9 % ukupne BH populacije, a što BiH svrstava na 8. mjesto u Europi i Centralnoj Aziji po ukupnom broju emigranata ili na 12. mjesto u svijetu po broju emigranata u odnosu na ukupan broj stanovnika koji živi u zemlji.

Ako se uzme u obzir samo iseljavanja nakon Drugog svjetskog rata, prema vremenskom periodu migracija, mogu se istaknuti tri veća talasa iseljavanja iz BiH i to:

- Prvi talas iseljavanja šezdesetih i sedamdesetih godina koji je uzrokovan lošim ekonomskim prilikama i išao je u pravcu država Zapadne Evrope (SR Njemačke, Austrije, Švajcarske). U ovom periodu su se iseljavali uglavnom nisko i srednje obrazovani emigranti.
- Drugi talas odnosi se na ratni period 1992.-1995. godina, kada se zbog ratnih sukoba iseljavala nisko, srednje i visokoobrazovana populacija, a područje iseljavanja je bilo znatno šire, počev od država EU, Sjeverne Amerike, pa do Australije.
- Treći talas emigracije je u postratnom periodu, od 1996. godine koji traje i danas, a uzrokovan je ekonomskom i političkom situacijom u zemlji.

Iako su zadnjih godina prisutni procesi radne migracije, odnosno privremeno zapošljavanje radnika, uglavnom niže i srednje kvalifikovanih (kategorija radnika migranata) u inostranstvu po osnovu ugovora o zapošljavanju, ugovora sa stranim poslodavcem i sl., ovaj postratni talas emigracije iz BiH obuhvata i značajan broj mlade i visokoobrazovane populacije. Ovo predstavlja nastavak tzv. "odliva mozgova" iz BiH koji ima tendenciju rasta.

Ne postoje precizni podaci o odlivu mlade i visokoobrazovane populacije iz zemlje. Kao primjer mogu poslužiti podaci Svjetske banke iz 2000. godine prema kojima je procenat visokoobrazovanih osoba koje su emigrirale iz BiH iznosio 23,9%, što BiH stavlja na 2. mjesto u regiji Evrope i Centralne Azije, a procenat ljekara koji su kao obučeni kadar napustili zemlju je iznosio 12,7%.

Pregledom zvanične web strane EUROSTAT-a može se ustanoviti da su desetine hiljada građana BiH ušle na teritoriju zemalja EU u postratnom periodu. Samo u periodu od 2000. do 2007. godine u zemlje EU ušlo je 143.985 građana BiH, a 69.604 izašlo, što znači da je 74.381 osoba iz BiH više ušlo u zemlje EU nego što ih je napustilo. Ono što je naročito interesantno je podatak da od 2004. godine u pravcu ovih zemalja Bosnu i Hercegovinu napušta preko 20.000 osoba godišnje i da je trend u porastu.

Zanimljivo je spomenuti da je Slovenija u zadnje 4 godine postala vodeća zemlja prijema za emigrante iz BiH, tako da je u ovu zemlju 2007. godine ušlo 12.477 osoba iz BiH. S obzirom da u ovoj brojci preovladavaju muškarci, može se izvesti zaključak da se ovaj broj uglavnom odnosi na radnu migraciju.

Što se tiče emigracije iz BiH u prekookeanske zemlje, npr. u Sjedinjenim Američkim Državama, zabilježen je veliki val BH emigranata u periodu 2000.-2005. godina (u prosjeku oko 15.000 godišnje), dok je nakon toga taj broj počeo opadati da bi 2006. godine iznosio 3.789.

Emigracija iz BiH sve više postaje demografski problem. Prema podacima iz popisa stanovništva iz 1991. godine prirodni priraštaj na teritoriji Bosne i Hercegovine iznosio je 8,7% dok je, prema podacima Agencije za statistiku BiH 2005. godine pao na 0,6% , a 2007. je bio čak negativan, što je prvi put od 1996. da je na nivou BiH prirodni priraštaj bio negativan. Proces emigracije bio je, i još je uvijek, jedan od najhitnijih postratnih društveno-ekonomskih izazova s kojim se suočava Bosna i Hercegovina. Rješenje problema egzila, pored ekstremno niskog prirodnog priraštaja i emigracije stanovništva, je jedan od najvažnijih demografskih problema s kojima se susreću RS i FBiH.

Bosna i Hercegovina slijedi trend nekih drugih zemalja u smislu starenja stanovništva i mogla bi doći u poziciju da u budućnosti uvozi radnu snagu. Veliki dio ekonomski najaktivnijeg stanovništva nalazi se u emigraciji. Tako je prosjek starosti bh. emigranata u zemljama Europske unije 41,5 godina.

Prema podacima Ministarstva za ljudska prava iz izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI) van zemlje živi najmanje 1.350.000 emigranata, što čini 35% od ukupne populacije u BiH. Ovi podaci za većinu država ne obuhvataju osobe mlađih generacija, odnosno osobe BH porijekla koje su rođene u državama prijema.

Prema procjenama MLJPI iz 2010. godine, koje su zasnovane na podacima EUROSTAT-a, popisima stanovništva država u kojima žive BH emigranti i drugim podacima nadležnih statističkih institucija država prijema, ovaj broj iznosi najmanje 1.600.000 lica BH porijekla i, pored broja osoba koje su emigrirale iz BiH, obuhvata i broj osoba BH porijekla koje su rođene u zemljama prijema. MLJPI procjenjuje da je ukupan broj još veći jer broj 1.600.000 predstavlja procjenu za samo 12 država sa najvećim brojem BH emigranata, odnosno država koje vode preciznu statistiku o broju imigranata i potomaka imigranata BH porijekla.

Najveći broj BH iseljenika živi u evropskim zemljama, oko 800.000 (od toga u Njemačkoj 240.000, Austriji 150.000, Sloveniji 150.000, Švedskoj 80.000, Švajcarskoj 60.000), zatim u SAD (oko 350.000), Kanadi (60.000) i Australiji (60.000).

Procjene Svjetske banke iz 2010. su da su vodeće zemlje odredišta BH emigranata Hrvatska, Njemačka, Austrija, SAD, Slovenija, Švedska, Švicarska, Kanada, Australija, Italija i Kanada, što se u potpunosti podudara sa podacima kojima raspolaže Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Preko 95% BH emigranata je riješilo svoj status kroz sticanje državljanstva, stalnu ili ograničenu dozvolu boravka ili neki drugi zakonom utvrđen osnov u zemlji prijema.

Zbog ratnih događaja i migracija u periodu 1992.-1995. godine BH iseljenike mnogi često svrstavaju u izbjeglice, raseljena lica i sl. Ovo je potpuno pogrešno jer prema zvaničnim podacima nadležnih institucija u većini država već duži niz godina nema izbjeglica BH porijekla. Za ilustraciju može poslužiti primjer SR Njemačke koja je primila najviše BH izbjeglica, a u kojoj od 2002. godine nema lica BH porijekla sa izbjegličkim statusom. Znači da sam osnov dolaska u zemlju ne određuje njihov status, nego je nakon određenog vremena došlo do promjene statusa BH emigranata.

O statusu i integriranosti BH iseljenika dovoljno govore zvanični podaci nadležnih institucija država prijema. Prema podacima kojima raspolaže MLJPI za devet država, do sada je najmanje 377.234 BH iseljenika steklo državljanstvo države prijema što je prezentovano u tabelarnom prilogu.

Stvarni broj naturalizovanih BH građana (BH građana koji su stekli državljanstvo država prijema) je veći kada se ovome dodaju podaci iz drugih država za koje MLJPI još nema egzaktnu podatke.

Važno je napomenuti da u ove podatke nije uključen broj BH građana koji su stekli državljanstvo Hrvatske, Srbije i Crne Gore, za koje se prema nekim procjenama pretpostavlja da je izuzetno visok, a koji imaju dvojna državljanstva (nezvanični podatak za Hrvatsku je oko 90.000 lica koja posjeduju dvojno državljanstvo BiH i Hrvatske).

Podaci o broju BH državljana koji su stekli državljanstvo zemlje prijema su izuzetno bitni kada se govori o stepenu integrisanosti BH iseljenika. Pored toga, naturalizacija BH građana u državama prijema ukazuje na činjenicu da se radi o dugoročnoj migraciji.

Prema zvaničnim podacima Ministarstva civilnih poslova BiH, 49.632 lica su se od 1998. godine do maja 2010. godine odrekla bosanskohercegovačkog državljanstva. Od ukupnog broja lica koja su se odrekle bosanskohercegovačkog državljanstva, oko 2/3 odnosi se na BH državljane koji su stekli državljanstva Republike Austrije, SR Njemačke, Republike Slovenije i Republike Hrvatske.

Iako većina država ne poznaje institut dvojnog državljanstva, podaci o broju osoba BH porijekla koje su stekle državljanstva država prijema i podaci o broju osoba koje su se odrekle BH državljanstva radi sticanja drugog državljanstva ukazuju da institut dvojnog državljanstva u praksi postoji, iako je to za većinu država pravni izuzetak. Takođe je značajno istaći činjenicu da veliki broj BH iseljenika kod sticanja državljanstva drugih država koriste zakonske mogućnosti koje im omogućavaju da kod sticanja državljanstva tih država zadrže državljanstvo Bosne i Hercegovine.

PRIOLOG 2. (Tabelarni pregled sadržan u Migracionom profilu BiH za 2010. godinu)

ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA

ANEKS

1.

POKAZATELJI/GODINE	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Broj izdatih viza u DKP ¹ ima	23.458	21.978	17.411	15.638	14.801	11.960	12.071	10.139	9.284	9.623
Broj izdatih viza na granici	3.706	4.853	4.327	5.641	2.049	927	735	684	345	327
Broj odbijenih ulazaka u BiH	9.955	10.527	9.450	10.469	7.758	7.829	6.618	3.102	5.103	3.514
Broj nezakonitih prelazaka							851	543	381	322
Ulazaka							497	368	188	180
Izlazaka							354	175	193	142
Broj privremenih boravaka	3.756	3.305	4.646	4.897	5.143	5.274	5.513	5.971	7.512	8.131
Broj stalnih boravaka	336	309	439	178	196	153	136	215	359	315
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka							229	484	530	397
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka sa										73
Broj otkaza stalnih boravaka							20	32	36	106
Broj rješenja o protjerivanju							822	787	474	410
Broj stranaca stavljenih pod								198	191	312
Broj prisilno udaljenih stranaca							75	172	109	19
Broj dobrovoljnih povratka neregularnih migranata (uz pomoć)	1.644	1.496	1.218	506	345	112	261	44	226	341
Državljana BiH	1.566	1.355	844	295	101	54	28	16	73	87
Stranih državljana	78	141	374	211	244	58	233	28	153	254
Prihvat stranaca po sporazumu o readmisiji sa	2.317	766	756	255	170	174	240	248	122	119
Broj osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu/azil	732	575	739	301	146	69	581	95	71	64
Broj izdatih radnih dozvola							2.696	2.993	2.592	2.325
Broj stranaca koji su stekli							1.190	1.159	945	827
Broj emigranata iz BiH (podatak iz 2008. godine – procjena)							1.350.000			
Populacija u BiH (prema procjeni Agencije za statistiku od 30.06.2010.godine)							3.843.126			

**IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM
PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2009.
I 2010. GODINI**

ANEKS
2.

Red. br.	DRŽAVE	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Afganistan	21	8	-61,90%
2	Albanija	1.280	2	-99,84%
3	Alžir	28	46	64,29%
4	Angola	3	4	33,33%
5	Armenija	50	63	26,00%
6	Azerbejdžan	100	123	23,00%
7	Bahrein	14	20	42,86%
8	Bangladeš	10	16	60,00%
9	Belize	1		-100,00%
10	Benin	13	8	-38,46%
11	Bjelorusija	80	159	98,75%
12	Bocvana	3		-100,00%
13	Bolivija	15	12	-20,00%
14	Brazil		2	
15	Burkina Faso	8	10	25,00%
16	Burundi	3	2	-33,33%
17	Capo Verde		1	
18	Centralna Afrička Republika	3	3	0,00%
19	Čad		2	
20	Dominikanska Republika	17	28	64,71%
21	Džibuti		1	
22	Egipat	377	412	9,28%
23	Ekvador	27	42	55,56%
24	Ekvatorijalna Gvineja		1	
25	Eritreja	7	7	0,00%
26	Etiopija	17	13	-23,53%
27	Fidži	4		-100,00%
28	Filipini	118	243	105,93%
29	Gabon	6	4	-33,33%
30	Gambija		2	
31	Gana	20	48	140,00%
32	Grenada		3	
33	Gruzija	117	89	-23,93%
34	Gvajana	1	1	0,00%
35	Gvineja	7	1	-85,71%
36	Gvineja Bisao		1	
37	Haiti	6	11	83,33%
38	Honduras		1	
39	Indija	416	482	15,87%
40	Indonezija	461	412	-10,63%
41	Irak	20	75	275,00%
42	Iran	314	310	-1,27%
43	Istočni Timor		2	
44	Italija		3	
45	Izrael	5	3	-40,00%
46	Jamajka	2	1	-50,00%
47	Jemen	12	33	175,00%
48	Jordan	170	280	64,71%
49	Južna Afrika	168	113	-32,74%
50	Kambodža	3	1	-66,67%
51	Kamerun	19	24	26,32%
52	Katar		1	
53	Kazahstan	71	69	-2,82%

**IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM
PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2009.
I 2010. GODINI**

ANEKS
2.

Red. br.	DRŽAVE	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
54	Kenija	12	13	8,33%
55	Kina	427	359	-15,93%
56	Kirgistan	28	22	-21,43%
57	Kolumbija	211	192	-9,00%
58	Komori		4	
59	Kongo Demokratska	34	42	23,53%
60	Kongo Republika	9	18	100,00%
61	Koreja, Demokratska Narodna	1	1	0,00%
62	Kostarika		1	
63	Kuba	28	35	25,00%
64	Kuvajt	13	8	-38,46%
65	Laos	1		100,00%
66	Lesoto	5	2	-60,00%
67	Libanon	1.528	1.996	30,63%
68	Liberija	2	1	-50,00%
69	Libijska Arapska Džamahirija	295	512	73,56%
70	Madagaskar	1	4	300,00%
71	Malavi	6	4	-33,33%
72	Mali	1	1	0,00%
73	Maroko	56	72	28,57%
74	Mauricijus	28	27	-3,57%
75	Mauritanija		2	
76	Meksiko	3		100,00%
77	Mijanmar		2	
78	Mikronezija	1	1	0,00%
79	Moldavija	130	199	53,08%
80	Mongolija	6	15	150,00%
81	Mozambik	1	1	0,00%
82	Nepal	16	14	-12,50%
83	Nigerija	60	66	10,00%
84	Njemačka		4	
85	Obala Slonovače	67	39	-41,79%
86	Oman	10	12	20,00%
87	Pakistan	77	97	25,97%
88	Palau		1	
89	Palestina	29	40	37,93%
90	Papua Nova Gvineja		2	
91	Paragvaj		1	
92	Peru	61	108	77,05%
93	Ruanda	3	8	166,67%
94	Ruska Federacija	206	144	-30,10%
95	Samoa	1		100,00%
96	Saudijska Arabija	143	266	86,01%
97	Sejšeli	1		100,00%
98	Senegal	8	10	25,00%
99	Sijera Leone		1	
100	Singapur	1		100,00%
101	Sirijska Arapska Republika	124	184	48,39%
102	Somalija	4	3	-25,00%
103	Srbija, uključujući Kosovo	176	43	-75,57%
104	Sudan	70	37	-47,14%
105	Svazilend	2		100,00%
106	Sveta Lucija	4	1	-75,00%

**IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM
PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2009.
I 2010. GODINI**

ANEKS
2.

Red. br.	DRŽAVE	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
107	Sveti Vinsent i Grenadini	1		100,00%
108	Šri Lanka	31	37	19,35%
109	Tadžikistan	15	4	73,33%
110	Tajland	60	97	61,67%
111	Tajvan		138	
112	Tanzanija	13	12	7,69%
113	Togo	27	6	77,78%
114	Trinidad i Tobago	8	4	50,00%
115	Tunis	36	72	100,00%
116	Turkmenistan	4	1	75,00%
117	Uganda	55	31	43,64%
118	Ujedinjeni Arapski Emirati	69	87	26,09%
119	Ujedinjeno Kraljevstvo		5	
120	Ukrajina	996	1.252	25,70%
121	UN		4	
122	Uzbekistan	9	14	55,56%
123	Vatikan		1	
124	Venecuela	3	2	33,33%
125	Vijetnam	19	18	5,26%
126	Zambija	10	6	40,00%
127	Zimbabve	21	19	9,52%
UKUPNO:		9.284	9.623	3,65%

IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2009. I 2010. GODINI

ANEKS

3.

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Afganistan		1	□
2	Albanija	74		□100,00%
3	Alžir	6	11	83,33%
4	Angola	2		□100,00%
5	Armenija	38	15	□60,53%
6	Azerbejdžan	6	21	250,00%
7	Bahrein	2	1	□50,00%
8	Bangladeš		1	□
9	Bjelorusija	7	6	□14,29%
10	Burkina Faso	13	1	□92,31%
11	Čad		5	□
12	Dominikanska Republika	1		□100,00%
13	Egipat	4	1	□75,00%
14	Gana		26	□
15	Gruzija	8	27	237,50%
16	Gvajana	2		□100,00%
17	Haiti	4	1	□75,00%
18	Indija	1	3	200,00%
19	Irak	13	8	□38,46%
20	Iran	30		□100,00%
21	Jemen		1	□
22	Jordan		1	□
23	Južna Afrika	12	6	□50,00%
24	Kamerun		1	□
25	Kazahstan	2	28	1300,00%
26	Kenija	2	3	50,00%
27	Kirgistan	1	13	1200,00%
28	Kolumbija	8	1	□87,50%
29	Kuba		1	□
30	Libanon	4	2	□50,00%
31	Libija		2	□
32	Mali		2	□
33	Maroko	10	13	30,00%
34	Moldavija	28	19	□32,14%
35	Mozambik		1	□
36	Nigerija		1	□
37	Obala Slonovače	3		□100,00%
38	Oman	1		□100,00%
39	Peru		6	□
40	Ruska Federacija	3	2	□33,33%
41	Saudijska Arabija	6	1	□83,33%
42	Sejšeli		1	□
43	Siera Leone	1		□100,00%
44	Sirija	2	1	□50,00%
45	Srbija *	4	1	□75,00%

46	Sudan	1	2	100,00%
----	-------	---	---	---------

IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2009. I 2010. GODINI

ANEKS

3.

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
47	Šri Lanka		1	□
48	Tadžikistan		9	□
49	Tajvan	2		□100,00%
50	Togo	3		□100,00%
51	Tunis	1	6	500,00%
52	Turkmenistan		1	□
53	Uganda	1	1	0,00%
54	Ujedinjeni Arapski Emirati	4		□100,00%
55	Ukrajina	35	71	102,86%
56	Uzbekistan		1	□
UKUPNO:		345	327	□5,22%

* NAPOMENA: Sve osobe su porijeklom sa Kosova.

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2009. I 2010. GODINI

ANEKS

4.

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Albanija	218	143	-34,40%
2	Alžir	2	1	-50,00%
3	Angola		1	
4	Armenija	2	3	50,00%
5	Austrija	77	87	12,99%
6	Azerbejdžan	1	1	0,00%
7	Belgija	1	1	0,00%
8	Bjelorusija	13	41	215,38%
9	Bolivija	2		-100,00%
10	Bugarska	4	10	150,00%
11	Crna Gora	181	213	17,68%
12	Češka Republika	4	7	75,00%
13	Danska	3		-100,00%
14	Dominikanska Republika	2	1	-50,00%
15	Egipat		7	
16	Ekvador	6	7	16,67%
17	Filipini	1	3	200,00%
18	Francuska	23	14	-39,13%
19	Gana		10	
20	Grčka	1	2	100,00%
21	Gruzija	2	1	-50,00%
22	Holandija	7	2	-71,43%
23	Hrvatska	1.470	935	-36,39%
24	Indija	2	2	0,00%
25	Indonezija	3	1	-66,67%
26	Irak	1		-100,00%
27	Iran	1	2	100,00%
28	Irska		1	
29	Italija	190	101	-46,84%
30	Izrael	1		-100,00%
31	Jordan	2		-100,00%
32	Južna Afrika	6	17	183,33%
33	Kamerun		3	
34	Kanada		2	
35	Kazahstan	2	8	300,00%
36	Kina	7	9	28,57%
37	Kolumbija	1	2	100,00%
38	Kongo		2	
39	Kuba		2	
40	Letonija	2		-100,00%
41	Libanon	7	1	-85,71%
42	Litvanija	2		-100,00%
43	Luksemburg		1	
44	Mađarska	6	2	-66,67%
45	Makedonija	87	21	-75,86%

46	Malezija		2	□
----	----------	--	---	---

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2009. I 2010. GODINI

ANEKS

4.

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
47	Maroko	2	5	150,00%
48	Mauricijus		1	□
49	Meksiko	4		□100,00%
50	Moldavija	2	15	650,00%
51	Mongolija		1	□
52	Nigerija	1	1	0,00%
53	Norveška	5		□100,00%
54	Njemačka	222	34	□84,68%
55	Pakistan		3	□
56	Peru	5	6	20,00%
57	Poljska	28	2	□92,86%
58	Ruanda		1	□
59	Rumunija	2	3	50,00%
60	Ruska Federacija	810	434	□46,42%
61	Saudijska Arabija	3	1	□66,67%
62	Sirijska Arapska Republika	1		□100,00%
63	Sjedinjene Američke Države	7		□100,00%
64	Slovačka		5	□
65	Slovenija	22	23	4,55%
66	Srbija	1.180	864	□26,78%
67	Švajcarska	6	2	□66,67%
68	Švedska		3	□
69	Trinidad i Tobago		1	□
70	Tunis	4	5	25,00%
71	Turska	208	184	□11,54%
72	Ukrajina	233	242	3,86%
73	Uzbekistan	6	1	□83,33%
74	Velika Britanija	12		□100,00%
75	Vijetnam		7	□
76	Zambija		1	□
UKUPNO:		5.103	3.514	□31,14%

NAPOMENA: Od ukupnog broja osoba porijeklom iz Srbije, u 2009. godini je 139, a u 2010. godini je 150 osoba porijeklom sa Kosova.

**OTKRIVEN NEZAKONIT PRELAZAK GRANICE BIH U
2009. I 2010.
GODINI**

ANEKS
5.

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Albanija	49	38	-22,45%
2	Afganistan		12	
3	Alžir	1		-100,00%
4	Bjelorusija		2	
5	Bosna i Hercegovina	169	134	-20,71%
6	Crna Gora	6	8	33,33%
7	Hrvatska	40	14	-65,00%
8	Irak		1	
9	Irska	1		-100,00%
10	Italija		1	
11	Kazahstan		1	
12	Kina	1		-100,00%
13	Kolumbija		1	
14	Libija		1	
15	Makedonija	7	2	-71,43%
16	Njemačka		1	
17	Pakistan		3	
18	Palestina		15	
19	Ruska Federacija	2		-100,00%
20	Sirija		1	
21	Sjedinjene Američke Države	2		-100,00%
22	Somalija		1	
23	Srbija	87	63	-27,59%
24	Švedska	1		-100,00%
25	Tunis		1	
26	Turska	15	7	-53,33%
27	Ukrajina		1	
28	Velika Britanija		1	
29	Nepoznato državljanstvo		13	
UKUPNO:		381	322	-15,49%

NAPOMENA: Od ukupnog broja osoba porijeklom iz Srbije, u 2009. godini je 15 porijeklom sa Kosova, a također 15 i u u 2010. godini.

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH
ZA 2009. I
2010. GODINU**

ANEKS
6.

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Afganistan		1	□
2	Albanija	19	19	0,00%
3	Alžir	6	3	□50,00%
4	Argentina	4	2	□50,00%
5	Australija	16	12	□25,00%
6	Austrija	160	211	31,88%
7	Azerbejdžan	5	1	□80,00%
8	Belgija	6	7	16,67%
9	Bjelorusija	19	8	□57,89%
10	Brazil	17	15	□11,76%
11	Bugarska	14	26	85,71%
12	Burkina Faso	4		□100,00%
13	Crna Gora	497	629	26,56%
14	Češka Republika	24	17	□29,17%
15	Danska		2	□
16	Dominikanska Republika		2	□
17	Egipat	27	75	177,78%
18	Eritreja	6	3	□50,00%
19	Etiopija	4		□100,00%
20	Filipini	4		□100,00%
21	Finska	19	20	5,26%
22	Francuska	33	27	□18,18%
23	Grčka	14	9	□35,71%
24	Gruzija	11	3	□72,73%
25	Holandija	45	44	□2,22%
26	Hrvatska	704	775	10,09%
27	Indija	72	66	□8,33%
28	Indonezija	12	10	□16,67%
29	Irak	13	4	□69,23%
30	Iran	43	47	9,30%
31	Irska	11	4	□63,64%
32	Italija	118	162	37,29%
33	Izrael	5	4	□20,00%
34	Japan	4	1	□75,00%
35	Jemen	4		□100,00%
36	Jordan	25	13	□48,00%
37	Južna Afrika	6	1	□83,33%
38	Kanada	10	8	□20,00%
39	Kazahstan	7	1	□85,71%
40	Kenija	4		□100,00%
41	Kina	469	511	8,96%
42	Kirgistan	4	3	□25,00%
43	Kolumbija	4	1	□75,00%
44	Kongo	4	1	□75,00%
45	Koreja, Demokratska Narodna Republika	6		□100,00%
46	Koreja, Republika		4	□
47	Kostarika		3	□
48	Kuvajt		1	□
49	Latvija	4	1	□75,00%
50	Libanon	7	6	□14,29%
51	Libijska Arapska Džamahirija		5	□
52	Litvanija	24	64	166,67%
53	Luksemburg		1	□
54	Mađarska	10	18	80,00%

55	Makedonija	351	326	7,12%
----	------------	-----	-----	-------

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH
ZA 2009. I
2010. GODINU**

ANEKS
6.

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
56	Malezija	10	4	-60,00%
57	Maroko	10	5	-50,00%
58	Meksiko	5	4	-20,00%
59	Mikronezija		2	□
60	Moldavija	36	29	-19,44%
61	Mongolija	5	2	-60,00%
62	Mozambik		1	□
63	Nepal	5	4	-20,00%
64	Nigerija		1	□
65	Nikaragva	5	1	-80,00%
66	Norveška	10	2	-80,00%
67	Novi Zeland	4		-100,00%
68	Njemačka	257	319	24,12%
69	Pakistan	6	5	-16,67%
70	Palestina	36	1	-97,22%
71	Poljska	28	26	-7,14%
72	Rumunija	42	107	154,76%
73	Ruska Federacija	200	213	6,50%
74	Saudijska Arabija	6	2	-66,67%
75	Senegal	4	1	-75,00%
76	Sirijska Arapska Republika	33	22	-33,33%
77	Sjedinjene Američke Države	171	180	5,26%
78	Slovačka Republika	23	21	-8,70%
79	Slovenija	123	141	14,63%
80	Srbija	1.979	1.849	-6,57%
81	Sudan	25	29	16,00%
82	Svaziland	6	2	-66,67%
83	Španija	13	16	23,08%
84	Švajcarska	44	46	4,55%
85	Švedska	16	14	-12,50%
86	Tadžikistan		1	□
87	Tajland	11	2	-81,82%
88	Trinidad i Tobago		1	□
89	Tunis		3	□
90	Turska	1.375	1.735	26,18%
91	Ujedinjeni Arapski Emirati	4		-100,00%
92	Ujedinjeno Kraljevstvo	65	64	-1,54%
93	Ukrajina	69	89	28,99%
94	Uzbekistan	5	7	40,00%
95	Vijetnam	6	3	-50,00%
UKUPNO:		7.512	8.131	8,24%

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA
2009. I 2010.
GODINU**

ANEKS
7.

Red. br.	DRŽAVA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Armenija	1		100,00%
2	Austrija	2	9	350,00%
3	Bjelorusija	3	4	33,33%
4	Bugarska	2	2	0,00%
5	Crna Gora	7	15	114,29%
6	Češka Republika		2	□
7	Egipat		2	□
8	Estonija	1		100,00%
9	Filipini	1		100,00%
10	Francuska	1	1	0,00%
11	Holandija	2	4	100,00%
12	Hrvatska	59	40	32,20%
13	Indija		9	□
14	Irak	2		100,00%
15	Iran	1	2	100,00%
16	Irska	1		100,00%
17	Italija	2		100,00%
18	Jordan	2	3	50,00%
19	Južna Afrika		1	□
20	Kanada	1		100,00%
21	Kina	159	70	55,97%
22	Kuba	1		100,00%
23	Libanon		1	□
24	Litvanija		1	□
25	Mađarska	1		100,00%
26	Makedonija	32	47	46,88%
27	Malta	1		100,00%
28	Maroko		1	□
29	Moldavija	9	5	44,44%
30	Norveška	1	1	0,00%
31	Njemačka	6	12	100,00%
32	Pakistan		1	□
33	Poljska		2	□
34	Rumunija	8	5	37,50%
35	Ruska Federacija	4	10	150,00%
36	Saudijska Arabija		1	□
37	Sirijska Arapska Republika	2	8	300,00%
38	Sjedinjene Američke Države	2		100,00%
39	Slovačka Republika	2	2	0,00%
40	Slovenija	6	8	33,33%
41	Srbija	15		100,00%
42	Sudan		6	□
43	Švajcarska		3	□
44	Tajland		1	□
45	Tunis	1		100,00%
46	Turska	12	31	158,33%
47	Ujedinjeno Kraljevstvo		1	□
48	Ukrajina	9	4	55,56%
UKUPNO:		359	315	12,26%

IZREŠENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2010. GODINI

ANEKS

8.

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanj e	Stavljanje pod nadzor u Imigracioni centar
		Privremen i boravak	Stalni boravak			
1	Afganistan					10
2	Albanija	3		1	105	99
3	Alžir		3		1	5
4	Argentina	1				
5	Australija	2	3			
6	Austrija	2	3		1	
7	Bugarska		3	3		1
8	Crna Gora	4	1		11	4
9	Češka Republika		1			
10	Egipat		6			1
11	Eritreja					1
12	Finska	6				
13	Gana				1	1
14	Haiti					1
15	Hrvatska	29	20	2	12	8
16	Indija	11				
17	Irak				1	3
18	Irska	1				
19	Italija	16	2			
20	Jordan				1	1
21	Južna Afrika		1			
22	Kamerun	1			2	1
23	Kanada	2	1			1
24	Kazahstan	1			1	1
25	Kina	20	17		2	2
26	Kuba	1				
27	Kuvajt		1			
28	Libija				2	1
29	Litvanija	4				
30	Mađarska	14				
31	Makedonija	10	10		11	5
32	Maroko					1
33	Moldavija		1		1	1
34	Nepal	1				
35	Njemačka	4	3		1	2
36	Pakistan				1	1
37	Palestina				1	
38	Poljska	6	1		1	
39	Rumunija	10	2		5	2
40	Ruska Federacija	18	2		2	2
41	SAD	7				
42	Saudijska Arabija		1		3	
43	Sirija		1		4	1
44	Slovačka	2				
45	Slovenija	10	1		8	5
46	Somalija					1
47	Srbija	185	12	66	190	113
48	Sudan		3			
49	Šri Lanka					1
50	Španija	1	1			
51	Tunis		1		1	4
52	Turska	21	3	1	39	17
53	Uganda				1	1
54	Ukrajina	1	2		1	1
55	Vijetnam	3				
56	Nepoznato državljanstvo					13

UKUPNO:	397	106	73	410	312
----------------	------------	------------	-----------	------------	------------

**PODNESENI ZAHTEVI ZA MEĐUNARODNU ZAŠTITU (AZIL)
NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA
(od 01.07.2004. do 31.12.2010. GODINE)**

ANEKS
9.

Red. Br.	DRŽAVA	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		UKUPNO	
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1	Afganistan													11	11	11	11
2	Albanija			1	1											1	1
3	Alžir	1	1									1	1	1	1	3	3
4	Bangladeš	3	3	8	8			1	1							12	12
5	Brazil							1	1							1	1
6	Crna Gora							2	2							2	2
7	Etiopija			2	2									3	3	5	5
8	Francuska											1	1			1	1
9	Gruzija											1	1			1	1
10	Haiti													1	1	1	1
11	Hrvatska			2	3	3	3			2	2	1	1			8	9
12	Indija									6	6					6	6
13	Irak			7	7	1	1					3	3	2	2	13	13
14	Iran							2	2					1	3	3	5
15	Jordan					1	1									1	1
16	Kamerun									1	1	1	1	1	2	3	4
17	Kazahstan													1	1	1	1
18	Kina	3	3	3	3	1	1	3	3			1	1	1	1	12	12
19	Litvanija							1	1							1	1
20	Makedonija	4	13	17	20	1	1	1	1	4	7					27	42
21	Maroko			1	1											1	1
22	Moldavija	3	3	3	3	2	2									8	8
23	Nigerija											1	1			1	1
24	Njemačka					1	1					1	1	1	1	3	3
25	Obala Slonovače	1	1													1	1
26	Pakistan			5	5			2	2	1	1			1	1	9	9
27	Palestina			3	4	1	1			1	2					5	7
28	Poljska					1	2			1	1					2	3
29	Rumunija	1	1	2	2	2	2							1	1	6	6
30	Rusija			1	3							1	1			2	4
31	Saudijska Arabija			1	1											1	1
32	Sirija							1	1			1	2	1	1	3	4
33	Slovenija					2	2									2	2
34	Srbija							132	564	28	73	17	55	12	35	189	727
35	Srbija i Crna Gora	27	70	36	78	21	52									84	200
36	Šri Lanka							3	3	1	1					4	4
37	Tunis			2	2							1	1			3	3
38	Turska									1	1	1	1			2	2
39	Ukrajina	3	3	3	3											6	6
	UKUPNO:	46	98	97	146	37	69	149	581	46	95	32	71	38	64	445	1.124

**BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH
ZA 2009. I
2010. GODINU**

ANEKS
10.

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
1	Afganistan		1	□
2	Albanija	5	3	□40,00%
3	Alžir	1		□100,00%
4	Argentina	2	1	□50,00%
5	Armenija		2	□
6	Australija	5	3	□40,00%
7	Austrija	53	73	37,74%
8	Azerbejdžan	1		□100,00%
9	Belgija	1	3	200,00%
10	Bjelorusija	2	2	0,00%
11	Brazil	3	1	□66,67%
12	Bugarska	4	2	□50,00%
13	Crna Gora	108	77	□28,70%
14	Češka Republika	3	4	33,33%
15	Danska	1	2	100,00%
16	Dominikanska Republika	1	2	100,00%
17	Egipat	11	10	□9,09%
18	Francuska	8	9	12,50%
19	Gana	2		□100,00%
20	Grčka	7	3	□57,14%
21	Gruzija	1		□100,00%
22	Holandija	7	6	□14,29%
23	Holandski Antili	2	1	□50,00%
24	Honduras		1	□
25	Hrvatska	179	207	15,64%
26	Indija	21	23	9,52%
27	Indonezija		1	□
28	Iran	15	18	20,00%
29	Irska	2		□100,00%
30	Italija	49	43	□12,24%
31	Izrael	1		□100,00%
32	Jordan	2	3	50,00%
33	Kanada	3	2	□33,33%
34	Kazahstan	9		□100,00%
35	Kenija	1		□100,00%
36	Kina	380	341	□10,26%
37	Kolumbija	1	1	0,00%
38	Kuvajt		4	□
39	Libija		3	□
40	Lihtenštajn		2	□
41	Litvanija	15	16	6,67%
42	Mađarska	5	3	□40,00%
43	Makedonija	67	59	□11,94%
44	Malezija	3	3	0,00%
45	Maroko	1		□100,00%

46	Moldavija	5	2	60,00%
----	-----------	---	---	--------

**BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2009. I
2010. GODINU**

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2009	2010	+/- (%) (2010/2009)
47	Mongolija	1	1	0,00%
48	Nepal	2	3	50,00%
49	Norveška		1	□
50	Njemačka	56	64	14,29%
51	Pakistan		1	□
52	Palestina	1	1	0,00%
53	Poljska	4	3	□25,00%
54	Rumunija	5	24	380,00%
55	Ruska Federacija	198	78	□60,61%
56	Sjedinjene Američke Države	29	28	□3,45%
57	Saudijska Arabija	1	4	300,00%
58	Senegal	2	1	□50,00%
59	Singapur		1	□
60	Sirija	9	7	□22,22%
61	Slovačka	9	8	□11,11%
62	Slovenija	80	71	□11,25%
63	Srbija	906	806	□11,04%
64	Španija	3	5	66,67%
65	Švajcarska	1		□100,00%
66	Švedska	4	5	25,00%
67	Tajland		1	□
68	Tajvan	1		□100,00%
69	Turska	264	250	□5,30%
70	Ukrajina	12	12	0,00%
71	Uzbekistan	1	1	0,00%
72	Velika Britanija	16	12	□25,00%
	UKUPNO:	2.592	2.325	□10,30%

ČLANOVI RADNE GRUPE KOJI SU UČESTVOVALI U PRIPREMI IZVJEŠTAJA

- 1. dr.sc. Dragutin Čegar, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, koordinator**
- 2. Amela Hasić, šef Odjeljenja, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, član**
- 3. Ruzmira Gaco, stručna savjetnica, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, član**
- 4. Ljubomir Kuravica, šef Odsjeka, Ministarstvo bezbjednosti BiH, član**
- 5. Fatima Bašić, šef Odsjeka, Ministarstvo pravde BiH, član**
- 6. Jasmin Demir, stručni savjetnik, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, član**
- 7. Zorica Krsmanović, viši stručni saradnik, Ministarstvo civilnih poslova BiH, član**
- 8. mr. Rajko Kličković, načelnik Odjeljenja, Min. rada i boračko in. zaštite RS-a, član**
- 9. Jasmina Hercegovac, šef Odsjeka, Federalno min. rada i soc. politike, član**
- 10. Elvedina Hodžić, sekretar Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, član**
- 11. Mersiha Kurspahić, sekretar Asocijacije poslodavaca BiH, član**
- 12. Samir Zuko, stručni savjetnik, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, član**
- 13. Alen Bajramović, stručni savjetnik, Agencija za statistiku BiH, član**
- 14. Fatima Fazlić, šef Kabineta, Savez samostalnih sindikata BiH, član**
- 15. Dragan Lučić, šef Odsjeka, Granična policija BiH, član**
- 16. Gordana Kerezović, viši stručni saradnik, Policija Brčko Distrikta BiH, član**

